Berlegegez beten donja eşcelere!

CƏRŞƏMBE, 24 IYL 1929 jь. №164 (2534)

Beremnep bajase 5 tijen

پادیپسکلار-تاراتو بولنگنده، چیت شه‌هه‌رله‌رده‌گی ئاگینتلاردا، سه‌ویه‌تله‌ر
سایوزننگ بؤتن، پوچته بولکله‌رنده هه‌م کانتورلارندا ئالنا.

„Кзыл Татарстан"
Ежедневная газета — Орган Татобкома В.К.П.(б.) ТЦИК, Татпрофсовета и Казгорсовета
9-ый год издания.

„Qьzьl Tatarьstan"
Kondəlek gəzit—Partijə əlkə komitite, Yzək başqarma, Tatprofsavitь həm şəhər savitь urgьnь.
9 nce jьl ьcьqa.

قزل تاتارستان

Motosiklitta 1000 kilomiter

14 - iyldə kic blən, 30 Motosiklit həm 3 Aftomobil, Aftodor ojştrgan motosiklit camgьnnan Lininqratqa qajtlar. Camьş agitatsia tese alьp kilonlerdəge Lininqrat elkesnde 1000 kilomiter cir jerde. Rosmdə, cəngə aldnnan urdən-ber xatьn, iptəş VINOGRADOVA, yzenen motosiklitьnda sporta blən 25 jil şeglənə.

Impirializmgə qarşь jəşlər kongerise

Kongris SSSR xzmət iəse jəşleren təbrik itə.

FRANKFORT - MAJNA, 21 (Tass). impirializm suqşьna qarşь kerəştə jəşlərnen burcları turndaqь daklatta, Kist, jəşlərnen təp burьcь SSSR ne saqlau, kalunie həm jarьm kalunie illərndə milli izelygə qarşь həm izlgən jəşlərne jaqlau ecen kerəş, şulaj-uq milli izylərgə səbəp bulqan kapitalizm blən kerəş ikennegen sejləde.

Ken tertibenen 2nce punktь: Kalunie həm jarьm kalunie illərndəge xzmət həm uqucь jəşlərnen xəllere turnda 7 daklatcь sejləde.

Sunqь utьrşta SSSR dəge xzmət jəşlərenen tormьşь həm kerəşe turnda daklat blən ipt. Kasaryf cqtь. Anь kecle alqşlar həm „Intrnatsianal" çrlau blən qarşь aldьlar.

Rizalytsiə qabul itlgənnən sun kalunie jəşlərenə həm impirializmgə qarşь jəş kerəşcelərgə qarata ber tauştan endəmə qabul itlde. Annan sun xalьq ara jəşlər kamitite tezelep, anar beten denjada jəşlərnen impirializmgə qarşь kerəşlərenə yzəkləşterlgən çitəkcelek alьp baru eşe tapşrldь.

Kongris Qtaj jəşlərenen vəkile Lotiinnen təqdime bujnca, SSSR xzmət jəşlərenə təbrik diklaratsiəse ber tauştan qabul itlde.

Bu diklaratsiədə, impirializmgə qarşь jəşlər kongrise SSSR nen Linin komsomolь çitəkcelege astnda impirializmgə qarşь kerəşnen brnce safnda bara torqan eşce - krestiən jəşlərenə qərdəşlek səlame çibərə. Kongrisnьn diligatlarь impirializm suqşьna qarşь kerəştə Sovit jəşlərə blən brlktə brnce safqa basarqa ant itələr.

Bujlqь prizьf-kin Sovit çəmaqətcelege qatnaşь blən ytərgə tieş.

VKP (в)- Yzək Komitite meraçəqəte.

MƏSKƏY, 22 (Tass). VKP (в). Yzək Komitite, milli çəmhyriətlərnen Kompartiə Yzək Komititlərenə, Kraj, Əlkə həm Okrьg Partiə Komititlərenə, aldaqь Qzьl Armiə prizbь turnda meraçəqət itep, anь zur səjasi kompaniə ikenen kyrsətep ytə. Partiə diriktifь, prizьfnьn in təp səjasi burcları̇nnan ərse itep, Qzьl Armiənə nqьtu həm ilne saqlau məs'ələlərə tirəsenə eşcelər həm batrak - urta xəlle krestiənnər massьsьn tartu eşen eitep kitə. Yzək Komitite bu jlqь prizьf bujnca agitatsiə kompaniəsen ytkəryde Partiə keclərə blən çitərlek dərəçədə tə'min itep massьvь çəmaqət səjasi tos birrgə quşa. Prizьf ytkəry eşndə aktif rəyştə qatnaşuqa profsojuzlarnь həm beten Sovit çəmaqətcelegen, şulaj uq Oso - Aviaxim həm başqa çəmaqət ojşmalarьn çəlep itərgə kirək. Prizьf kompaniəsenə qatnaşuda komsamol ojşmalarьnьn xəzrlegen tikşery kirək. Yzək Komitit, 1nce augusta xalьq ara suqşqa qarşь Qzьl Ken ytkərgən vaqtta, Qzьl Armiəgə prizif ytkəry burclarьn həm SSSR oborona kecen nqьtu məs'ələlərə turnda agitatsiə jasaunь bəjlərgə təqdim itə. Diriktif bujnca, Qzьl Armiəgə caqьrьlucьlarnь sotsial - sьjnfi jaqtan snap alu həm sьjnfi cit ilimintlarnь qaldьru məs'ələlərenə ьsq əhəmmiət birelrgə tieş. Sovit orgnnarь, Armiəgə caqьrьlucьlarnьn simiələren tə'min ity caraları turnda ujlarqa tieşlər.

Impirializmgə qarşь kerəş ligasьnьn II nce beten denja kongrisь acldь

Kongris beten donja xzmət iələren həm izlgən massьsьn impirializm heçymnnən SSSR ne jaqlarqa, SSSR ne saqlau tirəsnde tuplanrqa caqьra.

FRANKFORT - MAJNA, 21 (Tass). Ippodromnьn bik jaxşь çinalqan zur zalnda, massьvь eşcelər mitingese şartlarь ecndə impirializm həm kalonielərdəge izely blən kerəş Ligasьnьn II nce beten denja kongrise acldь.

Sjьznь acqanda, Liganьn baş sikritarь, Girmaniə rəjxstagьnьn kommunis diputatь - MYNSINBIRG, kongrisqa kilgən beten diligatsiələrne, bigrək tə SSSR həm Qtaj diligatsiəsen təbrik itte. Miting SSSR Xərmətenə bik ozaqqa suzlqan kecle alqьş jasadь. Mynsinbirg yzenen riendə impirializmgə qarşь Liganьn I nce Bryssee kongrise blən II nce, şuşь Frankfort - Majnada jasalqan kongrise arasndaqь eşlərenə qsqaca qna tuqtalьp uzdь.

Cqьp sejləgən aratrlarnьn riclərndəge yzək məs'ələ, Qtaj - Sovit konfliktь, şulaj uq taktika həm stratigiə məs'ələse buldь. Brnce məs'ələdə kongris ber ruxta bulsa da, ikнce məs'ələdə kyp knə qarşьlqlar kyrnde. Liganьn prsidətele MƏKSTON (Angliə parlamintnda diputat, Angliə Nizavisimi eşcelər partiəse prsidətele), impirialislar tarafnnan ojştrlqan Qtaj - Sovitkonfliktь məs'ələsndə beten Impirializmgə qarşь Liganьn SSSR jaqnda bulьn seilede. Məkston yzenen Eiga prsidətele bulu sьjfatь blən, Hindstannьn Angliə qulunnan tulь rəyştə azat itelye kirəklegen jaqlaqannьqьn bldrde.

Ber nicə minutlarqa suzlqan kecle alqşlar blən qarşь alnqan ipt. Milnicanski, kongrisnь, mitingegə cьlqan Frankfort eşceləren həm Girmaniənen beten eşcelər sьjntьn SSSR nen 12 milionnь ojşqan eşcelərə ismnnən təbrik itte. ul

-Impirializm həm Kolonielərdə izely blən kerəş Ligasь propaganda ojşmasnnan, suqşcan ojşmaqa əjlənrgə tieş. Kmnər Liganьn dusь həm kmnər doşmanь ikennegen bly ciktən tьş əhəmmiətle nərsə. Məkston yzenen riendə Mirut sutь turnda sejləde.

Lekin ul bu eşnen Makdonal'd xekymete tarafnnan alьp barьlu turnda dəşmicə uzdь. Məkston Angliənen eşcelər xekymete dip atalqa xekymətnen Angliə Sovit baqlanşlarьna totьp kilgən xurlqlь cьqь turnda dəşmede. SSSR yzen suqьş provakatsiəsenə estrərgə irek birməs. Cenki SSSR. sotsializm tezleşea dəyam ittery ecen tnclьq tli. Lekin SSSR. Şul uq vaqtta barlьq impirializm heçymen kire qaqarqa xezer tora,

Liganьn burьcь, impirializmgə qarşь izlgən xalqlarnь azat ity ecen çiddi həm ezlksez kerəş alьp barudan qibarət, dide.

Kecle alqşlar blən qarşь alnqan Anri Barbysnen qsqa qna riennən sun, kongris diligatlarь həm şunda çinalqan xzmət iələre ber tauştan, SSSR. həm Qtaj eşce-krestiənnərenə, beten denjanьn izlgən xalqlarьna həm xzmət massьsьna qarata manifis qabul ittelər.

Manifis, Impirializmgə qarşь Liganьn II nce kongrise beten deniannьn xzmət iələren həm izlgən masssьsьn SSSR. gə impirializm heçymenə qarşь kisken rəyştə protis blderrgə həm SSSR. ne jaqlauqa tuplnarqa caqьra. Kongris brnce nəybəttə Qtaj eşce həm krestiənnərenə meraçəqət itep, alarnь, impirializm izyen həm alarnьn lakilarь bulqan Nankin xekymeten teşery ecn kerəşne kecəjtrgə caqьra.

Kongris sunnnan Mirut eşe bujnca xekem itlgənnər blən brdəmnek bldrgən diklaratsiə qabul itte,

BIRLIN, 22 (Tass). Impirializmgə qarşь kerəş ligasьnьn bygen irtənge utьrьşь təbrik riclərenə baqşlandь. Irtənge utrşnьn in tantanalь vaqtь, prizidiumqa 1928 nce jlda Sandino qəskərlərenen alqan bajraqlarьn tapşьru vaqtьna turь kilde. Bajraqnь «Nikaraguadan qullarьqznь alьqьz» Komititenen baş sikritarь Xurvits tapşrdь. Prizidium ismnnən bajraqnь Məkston qabul itte.

Xalьq ara prolitariat SSSR ne jaqlarqa xəzer tora

Ulan Batьr, Birlin şəhərlərndə həm Rur elkəsndə zur dimanstratsiələr.

ULAN BATЬR, 22 (Tass). Ulan Batrda, Qtaj-Kencьqьş timer julьna jasalqan xeçym unajь blən bik kyp kşe qatnaşqan mitingelər buldь. Mitingelərne Mangyliə xalqь partiəse ojştrdь. Mangyliə xalьq partiəse Yzək Komititenen sikritarlarь həm kckenə Xuruldam prsidətellərə daklat jasadьlar. Səjləycelər Qtaj ginirallarьnьn provakatsiəse şulaj uq Mangyliə gə həm beten denja xzmət iələrenə qarşь jynəlderlgənen kyrsəttelər. Səjləycelər Mangyliə xzmət iələrenen SSSR xzmət iələre blən brlktə impirialislarnьn heçymen kire qajtarqa xezer torqannьqьn blderələr. Mitingedən sun dimonstratsiə buldь, anda mnnəp kşe qatnaştь. Dimonstratsiə SSSR palpridlege jortьna kilep, palprid iptəş Oxtinga Mangyliə xalqьnьn Qtaj militarislarь həm alarnьn artndaqь impirialis dəylətlərnen heçymnərenə nəfrətlər en həm yzlərenen SSSR ne saqlarqa xezer torularьn bldrdelər.

Birlin, 20 (Tass). Kicə Birlində, Nankin xekymetenen provakatsiə cqьşьna qarşь ike çirdə protis mitinge buldь. Miting aldnnan SSSR ne saqlarqa caqrqan bik kyp plakatlar kytərep cqqan zur dimonstratsiələr buldь. Eşce rajonnardaqь dimonstratsiələrne xalьq zur alqşlar blən qarşьladь.

BIRLIN, 22 (Tass). Jraq Kencьqьşta bulqan vaqiqələr Rur elkəsenə məqlym bulqac, Rur elkəsenen beten şəhərlərndəge eşcelər zyr dimonstratsiələr jasadьlar. Dimonstratsiələr xəzrlksez uzdьrlsada, qatnaşucьlarnьn isəbe urtaca 4 men 5 mennərgə çitte.

Cankajşiga bznen çauap

SSSR prolitariatь

Hava iskadriləse, tanklar.

Ojştьra - III nce Industriə zajumьna jazьlu massьvь tos alda.

MƏSKƏY, 22 (Tass). Qtaj militarislarьnьn Qtaj-Kencьqьş timer julьna nalyt jasaularь blən, Baky eşcelərenen nəfrətlərə kimeməyə turnda xəbər alndь. Baky pritpriətiələrndə mitinglər dəyam itə, eşcelərnen tizlek blən IIInce Industriə zajumьn cqaru turndaqь təqdimnərə, beten promьjsla eşcelərə tarafnnan kytərelep alndь. Suqьş tygərəklərenə kry kecəjde. Eşcelər gruppa blən kyməkləşep Oso - Aviaximgə krələr. Linin həm Suraxan rajunnarnda, tau eşcelərə tarafnnan, partiəgə alunь sorap jazqan 30-40 qəriza ber julь kilep tora. Sovit xekymetenen sunqь notasь mənasəbəte blən, partiəgə kry turnda birlgən qərizalar kyvəjde. Tank salu ecen aqca çila. Ilne saqlau ecen şimbə əmələrə ojştьrьla. Şundьj uq xəbərlər Səmərqənttən də alьnьp tora. Qaj ber çiьlьşlarda "Xunxuzlarqa çauap„ hava iskadriliəse tezy ecen fond ojştьru turnda qərarlar cqarьla. Şundьj uq xəbərlər Terkmənstannьn terle çirlərnnən kilep tora. Xzmət iələre ber tauştan SSSR nь saqlarqa xezer torularьn blderələr. Xar'kftan alnqan xəbərlər, Ukrajna suqьş okrьgь Qzьl Ərmieslər gəzite eşcelərə "Ukrajna Dəhşətle Mətbuqat Eşcese„ ismne ocqьc tezy ecen ber kennek eş xaqlarьn ajru turnda qərar cqarularьn əjtələr. Kieftə eşce həm Qzьl Ərmieslər "Cankajşigə Bznen Çauap„ həm "SSSR dən Qullarьqznь Alьqьz„ iskadriliəsenə aqca çialar.

MƏSKƏY, 22 (Rosta). RSFSR nen terle çirlərnnən Qtaj militarislarьna qarşь protis rizalytsiələre kilep tora. Provokatsiəgə qarşь eşcelər, 3- industriə zajumьn cqarunь sorьjlar. Tomski eşcelərə 3 nce zajumqa aldan jazьlьp 30 men sum aqca birdelər. Tipografiə eşcelərə, pozar bylegə həm kustarlar ilne saqlau fondьna ber kennek eş xaqlarьn birdelər. Voroniz daqь porovozlarqa rimunt jasau zavotь eşcelərə 8 men 520 sunьq 3 nce zajomqa jazldьlar. Brənskidə inde zajumqa aldan jazьlu 253 men sum aqca birde. Oryldaqь saban zavotьnьn 1 men 200 eşcese ber tauştan 3 nce industriə zajumьna ber ajlьq eş xaqь kyləmndə jazьlьrga buldьlar. Zaiumqa jazьlu ber Vətkedə gnə 200men sumnan artьq aqca birde.

Qtaj blən baqlanьş ezlgənnən

sun pojьzlar jereşe.

MƏSKƏY, 22 (Tsas). SSSR blən Qtaj arasnda bəjləneş ezlgənnən sun, 22 nce Iyldən başlap, № 2-1 kur'jr pojьzь Nigorilojьdan-Mançyriəgə baru ornьna, Nigorilujьdan-Cita stansiasьna qədərə jerijəcek. pojьz Məskəygə həm Məskəydən dyşəmbe həm Carşəmbekennərne jerep toracaq. 26 ncь Iyldən başlap Məskəydən Vladivastokqa jeri torqan № 61 həm 62 passazir pojьzlarь, atnaqa biş ken jery urnьna ken sajьn jeri başlajacaq. Məskəy-Vladivostok kur'jr pojьzь rospisaniəse yzgər-tlmi.

1 nce augus kenenə xəzrlek

Beten denja burzuaziəse 1 nce augus kenen buldrmasqa trьşa

Pariz, Birlin, Stokho,lm həm Oslo pritpriətiələrndə Qzьl ken uzdьru komititlərə tezlde.

Fransiədə

PARIZ, 22 (Tass). Pariz raionьnьn I nce eşce - krestiən sjьzь acldь. Acьlu ber qədər qadəttən tьş xəldə buldь. Cenki kicə xekymət Kommunislar Partiəsenə həm eşcelər xərəkətenə qarşь bik kyp jana caralar kyrde. Sjz bulacaq ken aldnnan Tşqь Eşlər ministere Tardje Klişnen kommunis şəhər idarəse başlьqьna, şəhər idarəse zalьn sjьz uzdьrrqa birməskə quştь. Klişnen eşcelərə şəhər idarəse bu bojrqnь tnnamadь. Politsiə ətrədə idarəne həm kyrşe uramnarnь cornap alьp, eşce diligatlarnь sjzqa ytkərmede. Diligatlar Sənt Uanqa kittelər həm xekymətnen tjьna qaramastan, andaqь eşcelər kopiratifь zalnda sjьz acldь. Sjьzda 500 diligat qatnaşa. Şular arasnda zur pritpriətiə eşcelərenen, kompartiə, komsomol həm başqalarnьn vəkillərə bar.

1 nce augus kene turnda Dario daklat jasadь. Ul Jraq kencьqьştaqь suqьş qurqьnьcьn sejləde həm eşcelərne impirializm dəylətlərenen manivrnnan saqlarqa endəde. Dorio 1 nce augus kenen uzdьru komititlərə tezy kirəklegen sejləde. Sjьz manifis qabul itte. Bu manifista sjьz kompartiənen lozngьlarьn təbrik itə həm beten xzmət iələren 1 nce augus kenndə, beten denja xzmət jələrenen vatannarь bulqan SSSR gə jynəlderlgən suqşqa qarşь cqarqa caqьra.

PARIZ, 22 (Tass). Burzedə eşcelər tipografiəsenə tnty jasalьp, anda basьla torqan, 1 nce augusqa xəzrləngən endəmələr qulqa alnqan.

PARIZ, 22 (Tass). 95 kşe qulqa alьnьp, alar „kytəreleş kene" ojştьruda, 1 nce augus kene unajь blən „qorallь keclərgə qarşь cqarqa tieş bulqan saqlanu ətrəttərə ojştьruda" qatnaşuda qəjplənələr.

PARIZ, 18 (Tass). Pariz həm tirəsndəge zur pritpriətiələrnen barsnda da Qzьl Ken uznьru komititlərə tezelə. Xərəkətnen başnda mitalislar, tuqucьlar, tezycelər həm aqac eşcelərə baralar:

Osloda.

Oslo, 22 (Tass). Narvigiə Kompartiəse çomqa ken Oslo şəhərndə suqьş provakatsiəsenə qarşь protis mitingese uzdrdь. Çiьlьş rizəlytsiə cqarьp, Narvigiə eşcelər sьjnfьn Sovitlar Sojuzьn saqlarqa həm 1 nce augus kenndəge səjasi dimanstratsiələrgə qatnaşrqa caqьra.

Birlində.

BIRLIN, 20 (Tass). Gamburgta şuşь kengə qədər dimonstratsiələrne tju btrlməgən. Suqşqa qarşь dimoustratsiələrne bozu ecen, Qamburg sinatьnьn Sotsial-dimokrat prsidətele, kommunislar fraksiəsenen dimonstratsiələrne tjunь btery məs'ələsen qarau ecen sinatnь çiu turndaqь təqdimen qabul itməde.

Stokhol'mdə.

STOKHOL'M, 22 (Tass). Qzьl Kengə xəzrlek unajь blən burzua mətbuqate dimonstratsiələr buldrmau ecen kommunislar partiəsenə qarşь politsiə qsnqьlqlarь qullanunь taləp itə. „Aftonbladet" gəzite kyptən tygel Stoqhol'm şəhərndə jasalqan, SSSR həm Qzьl Armiə blən yzlərenen brdəmnəren, impirializm suqьşьna qarşь barrqa xezer torqannqlarьn bldrgən saldatlar çiьlьşь turnda jazьp, suqşqa qarşь „xianət" propagandьsь alьp bara torqan kommunislarqa qarşь caralar kyryne taləp itə

Citkə cqaru həm sergngə çibəry zakonь

Beten Rusiə Yzək Başqarma Komitite priziumnda.

MƏSKƏY, 23 (Rosta). Beten Rusiə Yzək Başqarma Komitite Prizidiumь, xalьq sutlarь prigovorlarь bujnca qullanьla torqan citkə cqaru həm sergngə çibəry zakonьn qabul itte. Mona qədərə bulqan zakonqa şundьj yzgərşlər krtelə. Məsələn' mona qədərə məçbyri eş urnьna sergngə çibəry qullanlmadь. Xəzer şundьj sotsial saqlanu carasь krty qabul itlde. Çəmaqət tertiben saqlauintirisь ecen həm qəjepləycene, mona qədərə jəşəgən moxitьnnan ajьrьp tezəty - xzmət tə'sire ity ecensut sergngə çibərrgə tieşle tapsa-bu cara qullanrqa tieşle. Mona qədərə sergngə çibəry maksimum 5 jlqa qədərə qullanьla ide. Xəzer VSIK prizidiumь, Sovit zakonnarьnьn qaramaqь bujnca 3 jldan 10 jlqa qədərə sergngə çibəry turnda qərar qldь. Estəmə rəyeşndə sergngə çibəry, jəqni qəjpləycene irktən məxrym itkənnən sun bilgele vaqtqa sergngə çibəry, 5 jldan artmasqa tieş.

Sovit - Qtaj baqlanьşь ezlgənnən sun

Nankin xekymətndə həm Gomindan da SSSR blən mənasəbətlərne janartrqa tləyce gruppa bar

ŞANXAJ, 22 (Tass). Ьşanclь urnnardan alnqan xəbərlərgə qaraqanda, Gomindan blən Nankin xekymete ecndə kilep cqqan xəllərdən, SSSR blən baqlanşnь tulь kəjncə janartuda həm Qtaj -Kencьqьş timer julь məs'ələsen gnə tygel, bəlki başqa nizaqlь məs'ələlərne xəl itydə fajdalanrqa tləycelər gruppasь bar.

Bu gruppadaqь kşelər Nankiu xekymetenen qalqan eleşen ьşandьrьp, SSSR gə qarata yz dərəçələren teşrməgən eşlkielər, jaki Gomindan Yzək Komiti'e ismnnən: „Sunjatsin ile, rivalytsiə vaqtnda kyrsətkən jardəmnərə ontlmaqan Sovitlar blən suqşmajacaq digən lozng blən diklaratsiə cqarrqa isəpləgənnər. Bu diklaratsiə Sovitlar xekymetenə hic ber vasitacьsьz tizlek blən sejləşy başlarqa təqdim xzmeten ytərgə tieş bulqan. Kicə Nankinda bu plannar bujnca bik kyp sejləşylər alьp barlqan. Lekin kyrnyencə, Bu gruppa çinlgən bulrqa kirək. SSSR gə qarşь doşmannьq ruxь blən suqarlqan həm suqьş tli torqan suqьş başlqlarь, yzlərenen, xezer sejləşylərne başlau eşen başlap çibəry SSSR tarafnnan bulrqa tieş digən taləplərndə esten cqqannar.

Qtaj çəmaqət fikre xəllarnen barьşь turnda ber nərsə blmi

PƏJPIN, 20 (Tass). Rəjter agintcьlьqь Qtajdaqь çəmaqət fikrenen xəzrge vaqiqələrnen cьn xəle turnda betnnəj ber nərsə də blmegən həm xəttа „Xekymət cinovniklarьnьn da cnnap qaraqanda nilər bulqanьn blməyen„ xəbər itə. Rəjter agintcьlьqьnьn 17 nce iyldəge xəbərndə, Mukdində Sovit yltimatumь turnda ber nərsə də blməylərə, ə Dajrndaqь Japon gəzitlərenen xəttа yltimatumnьn „jasalma bulunь" kyrsətyləren blderelə. Agintcьlqnьn syzenə qaraqanda, Qtajdaqь çəmaqət fikre nizaq turnda tulьraq məqlymat taləp itə başlaqan. Bu taləp „Sinbao" gəzitenen kicəge numirndəge məqaləsndə yzen kyrsətte; gəzit xekymətnen „ilgə tulь məqlymat biryen, anь Japoniədən alnqan xəbərlər irkenə qaldrmaunь „taləp" itə.

Cəj gildiələre SSSR gə cəj cqaru kimyennən qurqalar.

ŞANXAJ, 20 (Tass). Qtajdaqь cəj pritpriətiələrə panikьqa teşkənnər. Alar səydə mənasəbətlərenen ezelye Qtaj cəje cqaruda in zur bazar bulqan SSSR gə cəj cqaruqa joqnts jasar dip qurqalar. Cəj gildiələre Nankin xekymetenə meraçəqət itəp, Sovit cəj səydəsen Qtaj estndə qaldьru caralarь kyryne soradьlar.

Japoniə xekymete tncszlana

„Sovit - Qtaj arasnda urtalьq qlunь Japoniə yz estenə alrqa tieş·

TOKIO, 21 (Tass). Stimsonnьn Qtaj - Sovit vaqiqələre unajь blən jasaqan cqьşь, Japoniədə nacar qaraş tudrdь. Mətbuqat həm rəsmi dairələr saqlanu pazitsiəse tojalar.

„Tokio, Asaxi" gəzite, urtalьq qluda eş kyrsətyne Japoniə yz estenə alrqa həm bəlki monьn ecen Millətlər ligasnnan da fajdalanrqa tieşlegen bldərə.

Tşqь Eşlər ministerenen parlamint iptəşe Nagai, mətbuqat vəkillərenə, Japoniə xekymətenen Vaşingetondaqь vəkile Dibutsi arqьlь Stimsonnьn cqьşь turnda ber xəbər də alnmaqannьqьn həm anar bu məs'ələdə ber nindi də instruksiə birməgənnegen bldrde.

Rus monarxislarь

SSSR blən suqьş tlilər.

NIU-JORK, 22 (Tass). Quşma Amirikь səjasi dairələrndə başlьca, Mançyriədə rus aq grardiacelərenen provokatsiə cqşlarnnan qurqalar. Qajber Niu-Jork gəzitlərndə monda torqan rus monarxislarь blən jasalqan sejləşy baslqan. Alar SSSR gə qarşь suqьş kirəklegen sejlilər.

Tşqь Eşlər Komisariatnnan

Fransiə xekymete Sovit - Qtaj dauьn çajlauda urtalьq qlunь yz estenə alu turnda təqdim jasadь.

Sovit - Qtaj baqlanşlarь ezely arqasnda kilep cqqan xəllər unajь blən, Franşiə xekymete Sovit - Qtaj dauьn tnclьq blən kilşterydə iki arada eş jertyne yz estenə alacaqь turnda S S S R xekymetenə təqdim jasadь. Bu təqdimne Parizda Tşqь Eşlər Ministere Brian turьdan - turь, SSSR nen Fransiədəge polpride ip. Dovgalivskigə jasaqan. Ə Məskəydə, Briannьn quşuь bujnca, Fransiə ilcese Ərbit, Tşqь Eşlər Xalьp Komisarь urnbasarь ip. Qaraxanqa 21 nce iyldə tapşrqan.

22 nce iyldə ip. Qaraxan S S S R xekymete ismnnən, Fransiənen, bu təqdimenə çauap birep, Fransiənen Məskəydəge ilcese Ərbitkə tybəndəgene bldrde: „Fransiə Tşqь Eşlər ministerenen təqdimenə qimmət birməskə jaramьj. Lekin Qtaj vlaslarь Sovit xekymetenen 13 - iyldə birgən notasnda kyrsətlgən kileşy ecen nigez bulqan xoquq nigzleren bozqannqtan, S S S R xekymete bu təqdimnen buş ber nərsə bulьp qalunь kyrsətrgə tieş. Inde taqьn da memkin bulqan qiennqlar məs'ələsenə kilgəndə, S S S R xekymete əjtrgə tieş ki, ber kem də tnclьq ecen Sovit xekymete kbek trşmьj, cenki bu eş anьn yznnən tora. SSSR nen tnclqnьn trəge bulqannьqь həm şulaj bulьp qalacaqь turnda şiklənrlek hic ber nigez juq".

Məskəy, 28 iyl (Radio bujьnca)

Girmaniədə augus kennərenə xəzrlek

(Birlindəge yz xəbərcebzdən).

Girmaniədə Augus kennərenə xəzrlek kompaniəse kennən - ken zuraja, yz tirəsenə xzmət xalqь massasьn kin kyləmdə çəlep itə bara. Xəzrge kendə Girmaniə eşcelərə arasnda suqьş qurqьnьcьna qarşь kerəş luzngьsь tulь rəyştə papylərləşte inde. Kyptən tygelgnə Rur elkəsndəge auьr industriə pritpriətiələrndəge fabrik-zavot komititlərenen kinəşməse bulьp ytte. Kinəşmə Əssəndə buldь. Bu kinəşmə 11 nce augusta beten Rur elkəsndəge fabzafkumnarnьn sjzen ytkərrgə qərar birde. Xəzrge kendə şul sjzgə diligatlar sajlau komisiəse bara. Bu unaj blən fabzafkumnarda çiьlşlar ytkərələr. Bu çiьlşlarda suqьş qurqьnьcь məs'ələse in brnce urnda tora. Sjzdə də bu məs'ələ yzək urnnь alacaq.

Nəjsədə ytkərlgən fabzafkumnar çiьlьşь, rifarmis pridsidətlne çiьlştan qurьp cqardь, impirialislar suqьş qurqьnьcьna həm impirialislarnьn SSSR gə heçym xəzrləylərenə qarşь pratis rizəlytsiəse qabul itte. Şulaj uq çiьlьş 1nce həm 4nce augus kennərndə suqşqa qarşь jsalacaq dimonstratsiələrdə jaqnnan torьp qatnaşrqa caqьrьp Nəjsə həm Liverkus eşcelərenə endəmə blən meraçəqət itte.

Birlinnen suqşqa qarşь kerəş dimonstratsiəsen ojştrucь komitite Girmaniə kommunislar Partiəse pritpriətiələr həm beten rivalytsiəce ojşmalar blən brgələp jasaqan utьrьş, eşcelərne suqьş qurqьnьcьna qarşь kerəşkə endəp 20 men danə vazvniə bastьrьp taratrqa qərar birde.

Eşcelərnen spurt ojşmalarь brklərndə də augus kennərenə qzu xəzrlek bara.

Girmaniənen beten rivalgtsiəce ojşmalarьnьn brnce augusqa bik nqlap xəzrlənylərə turnda xəbərlər kilep tora.

Birlin - Brunştrassь rajunndaqь ilikter kompaniəse eşcelərenen tulaj çiьlşь suqьş qurqьnьcьna qarşь kerəşy ecen ajrьm komitit ojştrdь. Kile rajunь eşcelərə brnce augusta betnnəj eşləməy, kommunislar tarafnnan jasalacaq dimanstratsiədə jaqnnan qatnaşu turnda qərar qabul itte. Leundaqь ximiə zavotlarь eşcelərədə şundьj uq qərar cqardьlar. Ximnitsadan da anda suqьş qurqьnьcьna qarşь kerəşy ecen bik kyp komititlar tezlgənnek turnda xəbərlər alndь. Zolingində də şundьj uq komitit tezlgən. Bu komitit Zolingində həm Bizdurfta (ximiə pramьjşllnьsь yzəge) 1-4nce auguslarda suqşqa qarşь xərəkətlərne ojştьrunь yz estenə alqan. Ləjpsigdəge in zur tezy firmьlarьnьn eşcelərə brnce augus kenndə suqşqa qarşь jasalacaq dimanstratsiədə qatnaşrqa caqьrьp başqa pritpriətiələrnen eşcelərenə endəmə blən meraçəqət ittelər. Munxindəge zur tuqu fabriklərə eşcelərendə suqşqa qarşь komititkə krdelər.

A. B.

Birlin 15 iyl, 1929 jьl.

برنچی ئاۋگوس کؤننه حه‌زرله‌نگز

حالق ئارا قزل کؤنگه باری برگنه ئاتنا واقت قالدی. قالعان واقتدان فایدالانب حه‌زرلکنی قزولاترعا کیره‌ك.

برنچی ئاۋگوس کؤننی کیك قولاچ، زور کوله‌مده ئوتکه‌رو یولندا بؤتن چارالارنی کوررگه کیره‌ك.

برنچی ئاۋگوس کؤننی بؤتن سه‌ویتله‌ر سایوزی ئشچی - کره‌ستیه‌نله‌رننگ ئؤیشقان کؤچله‌رنی سناو، بؤتن دؤنیا پرالیتاریاتنی هه‌م ئیزلگه‌ن کالونیه حالقلارننگ، ساتسیالیزم ئیلن ساقلارعا حه‌زر تؤرولارن کورسه‌تو تؤسنده ئوتکه‌رگه تییش.

ساتسیالیزم تؤزلنشی یولندا ئیرشلگه‌ن هه‌ربر ئوکش، سه‌ویتله‌ر ئیلننگ ساقلاو کؤچن نعتتوون کورسه‌تب تؤررعا تییش. حالق ئارا قزل کؤن سه‌ویتله‌ر سایوزی ئشچی - کره‌ستیه‌نله‌رن ئچن ئینته‌رناتسیانالچلق روحندا تربیه‌له‌ون، شول ئشنی کیله‌چه‌کده یولعا سالب قالدرو بیلگنسی ئاستنداا ئوتسن. چیت ئیل پرالیتاریاتننگ کؤره‌شی، کالونیه حالقلارننگ ئیمپیریالیزمعا قارشی کوته‌رلوله‌ری توروندا سه‌ویتله‌ر سایوزی حزمه‌ت ئییه‌له‌رننه تولی مه‌علومات بیررلرگه تییش. ئاندان سوك بزنگ سه‌ویتله‌ر سایوزی، بیگره‌ك‌ده میللی جؤمهوریه‌ت شارتلارنده، ئینته‌رناتسیانال تربیه‌سی بیرو، حزمه‌ت ئییه‌له‌رننگ سینفی ئاگلارن، ساتسیالیزم تؤزلنشی یولندا بولعان ئاکتیفلقلارن کوته‌رو ئایتروچا زور ئورن تؤتا.

مؤننگ ئؤچن ئالدنبزدا تؤرعان بر ئاتنا واقتنی کیك حزمه‌ت ئییه‌له‌ری ئاراسندا ئاگلاتو کامپانیه‌سنه باعشلارعا کیره‌ك. زاوود - فابریکلاردا، قزل پؤچماقلاردا، ئاوللاردا ئیزبا - چیتالنیلاردا برنچی ئاۋگوس کؤننی، کامینتیرننگ دورتنچی کونگریسی هه‌م ئاننگ پلینوملاری قه‌رارلاری، کاپیتال ئیلله‌رنده‌گی کامموونیسلار پارتیه‌سننگ ئیمپیریالیزمگه قارشی کؤره‌شله‌ری توروندا بیسیدا، داکلادلار ئوتکه‌ررگه کیره‌ك. کامپانیه‌نی ئوتکه‌رگه‌نده حزمه‌ت ئییه‌له‌ری بله‌ن قزل ئه‌رمیه ئاراسندا ئلمته‌نی کؤچه‌یتوگه بیك نق ئه‌هه‌ممیه‌ت بیررگه کیره‌ك. کامسامول ئؤیشمالاری بله‌ن قزل فلوتننگ بیه‌له‌نشن نعتتو، شیفلق ئشن کؤچه‌یتو بو کؤننگ زوربورچلارندان بولب ئیسه‌بلنه.

ئاوللاردا برنچی ئاۋگوس کؤننده حه‌زرلك یؤمشاق بارا. ئاگلاتو کامپانیه‌سنه جیته‌رلك قه‌ده‌ر کؤگل بیرلمی. حه‌زرده‌ن ئوك بوجیتشسزلکله‌رنی بتترو چاراسن کوررگه کیره‌ك. بو کؤنگه حه‌زرلك ئشننه جیته‌کچلك ئیتونی پارتیه ئؤیشمالاری قوللارننا ئالرعا تییشله‌ر.

ئاوللاردا برنچی ئاۋگوس کؤننه قه‌ده‌ر سافحوز هه‌م کالحوزلاردا تیره یاقداعی ئاول حالقننگ قاتناشی بله‌ن، حالق ئارا قزل کؤنگه قاراتلب جییلشلار ئوتکه‌رلرگه تییش. ئیزبا - چیتالنیله‌ر، حه‌زرده‌ن ئوك، سوعش قورقنچی، بؤتن دؤنیا پرالیتاریاتننگ کؤره‌ش هه‌م چیت ئیلله‌رده‌گی کره‌ستیه‌نله‌ر قوزعالشی توروندا بولعان بؤتن کیتابنی حه‌زرله‌ب، بارلاب قویارعا تییشله‌ر. ئاۋگوس کؤننه قه‌ده‌ر، شول کیتابلاردان فایدالانب، کره‌ستیه‌نله‌ر بله‌ن بیسیدالار ئوتکه‌رلرگه، ئستیناگه‌زیته‌له‌ری چعارلرعا تییش. شیف ئؤیشمالاری کامپانیه واقتندا ئاوللارعا دیلیگاتسیه‌له‌ر جیبه‌ررگه تییشله‌ر. ئاۋیاحیم، موپر یه‌چه‌یکله‌رننگ ئشله‌رن جانلاندرو ئالارننگ ئشله‌رن نقلی تیگزگه سالو هه‌م، بو ئؤیشمالار سافننا یاکا چلیله‌ر تارتو کامپانیه‌گه حه‌زرله‌نوننگ ئؤزه‌گی بولب ئیسه‌بلنه.

برنچی ئاۋگوس کؤننده شه‌هه‌رله‌رده هه‌م ئاوللاردا حزمه‌ت ئییه‌له‌رننگ زور کوله‌مده دیمانستراتسیه‌له‌ری ئوتکه‌رله‌چه‌ك.

بو دیمانستراتسیه‌له‌رگه حزمه‌ت ئییه‌له‌رن ئؤیشقان ره‌وشده چعارو چارالارن کوررگه کیره‌ك. برنچی ئاۋگوس کؤننی دیمانستراتسیه‌گه چقماعان برگنه ده حزمه‌ت ئییه‌سی قالماسن. شوننگ بله‌ن برگه، دیمانستراتسیه‌له‌رننگ تش کورنشله‌رن تؤزوگه نق ئه‌هه‌ممیه‌ت بیررگه کیره‌ك. بو ئشکه بؤتن حودوژستنوا هه‌م کولتورا کؤچله‌رن تارترعا کیره‌ك.

واقت کوب قالمادی. ئورنلارداعی ئؤیشمالار قالعان واقتدان فایدالانب، تییشلی حه‌زرلکنی کورسنله‌ر.

Jfək Portlarьn yrcety

MƏSKƏY, 22 (Tass). Beten Sojuz Tuqu Sindikatь, Jul Eşlərə Xalьq Komisariatьna meraçəqət itep, SSSR nьn timer jul həm taş jul bujlarьna tut aqacь utrtu kirəklegen əjtte. Tut aqacьnьn jafraqlarnnan jfək qortlarь tujьnьp toralar. Hər ber tut aqacь jlqa ike sum fajda kiterə.

Provokator aldaşьp partiəgə krgən

SMOLINSKI, 22 (Rosta). Bəzmdəge „Zarnitsa" şrpь fabrige partiə jəcəjkesenə snau barqan vaqtta, Salətnikofnьn provokatrlьqь aclqan. Ul, 1903 nce jlda, yzə rivalytsiə tygərəgndə bulьp, rivalytsiə eşlərə turnda zandarmnarqa xəbər birep torqan. Salətnikof, yzenen ytkəndəge eşləren jəşerep, 1917 nce jlda partiəgə krgən· Eşcelərnen sorauь bujnca, Salətnikof snau çiьlьşь barqan vaqtta uq qulqa alnqan.

Eşce - Krəstiən Inspiksiəse səxifəse

ئشلکسزلەرنڭ، ئیسرگەلەرنڭ، سینفیسزقنڭ بۋزوچلارنڭ ئشچی-کرەستیەن ماسسەسنڭ کانترولڭ ئاستنا!

Çinl kavaliria qujьn daftarnnan

Crklərdən вrse

بووا کانتوننڭ عاریف شاماسفنی بلمە - گەن کشی بیك ئازدر. چۆنکی، ئول 22 یل مۆئەزین بولب تۆردیدا، حەزر بیك ئەیبەت-لەب ئوقنتوچی بولب کیتدی. ئول بیك حەیلەکەر کشی، بردە ئابدراب، تۆرمی، ئوزن 19 یل ئوقنتوچی بولب تۆرعان ئیتب کورسەتەدە، بیك یاحشلاب ئاقچا ئالا باشلی. ئەلی ئولعنا توگل، ئوزن حزمەت باتنری ئیتب کورسەترگە یۆری دیلەر. ببیل کالحوزعا ئاقچا بیرلەچەگن بلگەچ، ئوزننڭ ئاتن ساتا. کالحوزدان ئاتسزلارعا کیلگەن ئاقچانی ئالا. جیتمەسە ئانڭ ئۆستنە ئیکی حاتن بلەن تۆرا.

چاپانە

„Min kantвaşqarma cline“

22 nce majda, kic вlənerək Kama tamaqь pristenenə Cistaj Kantun Başqarma cline Ananief Griguri вlən Azqcьlar Sojuzьnьŋ prsidətele Ruminski Mixail kilep təşələr. Ananief igen çiu (aşlьq xəzrləy) kampaniəsnnən qajtьp вara, ə Ruminski Qazanqa sjьzqa вara. Eş juqlqtan вolar elek tə qzqanьraq вaşnь taqь da qzdьrrqa tləp, jraqta вulmaqan stalauajqa kitələr.

Stalauajda sradan вaşqa spirtle ecmnklər ecy tiвlqan вuluniv qaramastan, вolar zavidujuşcinьŋ da syzen iqtiвarqa almica, partvien ecə вaşlьjlar.

Araqa militsiə krep, вu grazdannarqa pratakul təzi. Ananief Griguri-„Jazsьn, min-Kantвaşqarma cline, mnə qaraqьz, min-partiə cline“ dip yzeneŋ partвiliten militsiə aldьna taşlьj.

Mnə mondьj ikmək xəzrləycelərne вik jaxşь qna sьjlarqa kirək.

Şulaj uq partiə də yzeneŋ syzen əjtmi qalmas, dip ujlьjвьz. YZEM.

بۆلارنی بر ئاز قابشاب قاراعز

بالقلی، بیستەسی رایونی ,کرەشن سەردەسی ئاولندا ماکسیمفلار بار. ماکسیمفلارنڭ سەردەدە تیرە یاعی 20 - 25 ئارشینلی 2 یاتاژلی کیرپچ یۆرتلاری بار. ئلك واقتدا قازانڭ 4 - 5 جیردە، مەسکەودە برماگازینلاری بولعان. بر ماکسیمف حەزر ئیمیگراتسییەدە. برسی تاتارستاندان قوولعان. برسنڭ ,ئولی یالعان داکومینتلار ئالب پید تیحنیکومدا ئوقب یاتا. (,موحین گوری).

,بو ,یۆرت، ئاقلار بلەن ئاچقان کشنڭکی بولعانعا کورە، مەکتەبکە ئالنعان بولعان. لەکین بۆلارنڭ توعانلاری ئوچیتل سیردیت-سکی گوری ئاولعا قایتب ,یۆرتنی کیری ئالا. یۆرتدا ئوزی ,تۆرمی، برنی قەدەرقارالتنلارن تورزدرادا، ئوزی باشقا ئاولعا ئوتنترعا کیتە.

سەردەدە توعز جانعا جیر بیلەب، ,شول جیرنی ئورتاققا ئشلەتە. ,یۆرتنڭ واتنلوون ئاول یارلنلارندان کورب، سەردە کرەستیەنلەرن سودقا بیرە. میلیتسییە ئورگنلاری کیلب تیکشنرو یاساب یۆرگەچ، کرەستیەنلەر قورقالار.

ماکسیمف نیکالای ئوزعان یلعنا ساتوون تاشلاعان بولسادا، ئاول سەویتلەری ئانڭ ئۆستنە سالنعان 102 ,سوم سالمنی کیمتتۆ تڭرە، ترنشب یۆریلەر.

,بو ,یۆرتنی کم مەکتەبکە ئالب بیرر؟ ئشلەمیچە جیر بیلەوچیلەرنی، میلیبانیرلارعا سالنعان ئالوکنی کیمترگە یۆروچیلەرنی، ئالارنڭ بالالارنا ئستپیندییە ئالرعا ئیرك بیروچیلەرنی کم تیکشنرر؟ ئەللە ر. ك. ئی سینمی؟

حەبەرچی

IIIنچی ئیندوستریە زایومنا

کرەستیەنلەر ئورنەك ئالعز

ئارچا کانتونی، توقای ,ۋۆلنسی، یاماشیرمە ئاول سەویتی پرسیدەتلی ئیسحاق ئیسماعیلف ئیدەش، گوسبانکقا کیلب، 150 سوملق IIIنچی ئیندوستریە زایومنا یازنلب، ئاۋانس قالدرب کیتدی.

یازلو بارا

◆ گاستورکنگ برنچی ,نومیرلی میح فابریکندە 66 ئشچی 2910 سوملق IIIنچی ئیندوستریە زایومنا یازلدنلار. ئەلی کوبدەن توگلکنە 3000 سوملقیازلعانلار ئیدی. یازلوچلارنڭ کوبسی بر ئایلق حزمەت حاقلارن بیرەلەر.

◆ ئاول حوجالنعن کاپیراتسیەسی ئشچلەری هەم حزمەتکەرلەری حۆکومەتدەن IIIنچی ئیندوستریە زایومی چعاروون تالەب ئیتەلەر هەم زایوم چعا قالسا، ئوزلەرنڭ یازلاچاقلارنا سوز بیرەلەر.

◆ 19نچی ئیبولدە ئسپاس گارنیزونڭ قزل ئەرمیسلەری هەم ناچساستافی 2نچی ئیندوستریە زایومنا برەر ئایلق حزمەت حاقلارنا یازلدنلار.

◆ ناربیت سایوزنڭ 3 نچی ,گروپکومی تاراماعنداعی قازان ئستانسیی ,بوفیتی ئشچی-حزمەتکەرلەری 785 سوملق IIIنچی ئیندوستریە زایومنا یازلدنلار.

III nce industriə zajumьna jazlqan „Spartakcьlar“

1) Mixajlьf, 2) Starikef, 3) Jakьvlef iptəşlər.

2 ئایلق حزمەت حاقلارن وەعدە ئیتەلەر

ئینژینیر-تیحنیکلار بیوراسی پلینومنڭ ئاگراسیکسییە، کاممونالنیك هەم تیمریولچلار بلەن برگە بولعان ئوتنرنشندا، قتای-کۆنچنعش تیمر یولنداعی سوگعی واقیعەلەر تورندا ئکلاعاننڭ سوگندا، ئینژینیر-تیحنیکلار 5 یللق پلاننی هەملگە ئاشنررعا بۆتن کۆچلەرن قویاچاقلارنا، کیرەك بولعاندا جیگ یاللارندان دا فایدالانمیچا ئشلەیەچەکلەرنە هەم قوللارنداعی زایوملارن ساقلارعا سوز بیرەلەر.

ئینژینیر - تیحنیکلەر حۆکومەتنڭ IIIنچی ئیندوستریە زایومن چعاروون تالەب ئیتەلەر هەم هەربرسی ئیکنشەر ئایلق حزمەت حاقلارنا یازلاچاقلارن بلدرەلەر.

ئشچی حاتنقزلار برنچی سافدا

واحیدف زاۋودننڭ شەم بولگندە ئشلەوچی حاتنقزلاردان 50 کشی ئوزلەرنڭ برەر ئایلق حزمەتحاقلارنا IIIنچی ئیندوستریە زایومنا یازنلب، ئوزلەری بلەن تیگ-لەشرگە، سابن ئشلەوبولگی هەم کانفیتفابریگنداعی ئشچی حاتنقزلارنی چاقرالار.

Rəximne Məвarəkşa

Sez, Məвarəkşa Xaçi' əxmətfneŋ kem ikənen вləszme?

Əgər min, вu Məвarəkşa əfəndə „Cajan“ həm „Qzьl Tatarstan“ qa jazьlьp ytkən kopiratьr Xəsənşa Xaçi' əxmətfneŋ atasь вula, rivalytsiəgə qədər Pcən Bazarnda prikazciklar totьp, əqla jon - mamqlar вlən səydə itte disəm - вrəy də qarşь kilməs. Həm anьŋ kem ikənnegə şajət aŋnaşьla da torqandьr. Məвarəkşa əfəndə rivalytsiədən suŋ Sabaqa qajtьp çir ala. Xoququ вula. Irken satu - alu eşlərə вaşlana. Məвarəkşanьŋ jərək tyzmi, qtqlana. Ul əyəlgə kəsəвenə totьna. Ləkin... ni ocn der ul salmnan qurqpmь, kiвeten jaвarqa məçвyr вula. Şulaj itep вer nicə ajlar ytə. Məвarəkşa əfəndəgə taqь da вəxet işklərə acьla. Qazandaqь Puxtriskə agint вulьp krep ala da, Cistьj Sovitski, Profsojuznьj eşce вula da kitə. Əjвət kşe gel əjвət вula вit ul. Qaja qna вarmasьn kimxur вulmьj. Dus - işləren də ontmьj, anьŋ yzen də istən cqarmьjlar. Məвarəkşa əfəndə Qazanda Puxtristə eşləsə də, Saвa mullarьn taşlamьj, gel Rəxim quiьn suzьp qna tora. Uzqan jьl qna ələ Qjabdulla mullanьŋ nalugьn tylərgə 30 sum aqca çiвərde. Məвarəkşa əfəndə Puxtrisneŋ вlgece sanalьp, aj sajьn 150 lər tirəsə xzmət xaqь ala. Saвadaqь çirləren kşegə eşlətə. Şulaj вulsa da naluknь 4 knə sum tyli. Ni eşləmək kirək, xəjrle вulsьn inde. Bəlki monda da ul вrər „şaxьr - maxьr“ jasaqandьr. Mnə Rəximne Məвarəkşa şuşь inde ul. „N. Ь. Q.“.

Əxmət volsь kopiratrlarь

Callь kantunь, Əxmət volsьndaqь Aulь Xuçalьqь kopiratsiəseneŋ вaşnda torucь partiə cline Xaliqьf kyвrək vaqtьn isrəklek вlən uzdьra. Eşkə salqьn qarьj. Nətiçədə Sojuzlar Sojuznnan kilgən instruktьr tarafnnan jasalqan riviziə vaqtnda, kopiratsiəneŋ вtərgə jez totqannьqь məqlym вula. Kopiratsiə vaqtь uzqan 7000 sum ssudanь çiu turnda ujlap ta qaramaqan. Şunьŋ nətiçəsndə aşlьq xəzrləy eşe də artqa qalqan. Jarlьlarnь kopiratsiəgə tartu ecen qajtarlqan 500 sum kridiinə, kopiratsiəneŋ вaşqa kirəgenə totqan. Anьŋ [illegible]

Qjimadttinefneŋ 900 sum aqca tuzdrqannьqь вlnde. Başqa prikazciklarnьŋ da urlaşqannarь вlenə, ləkin alar xəzrgə „aŋnaşlmau“ digən вulьp səjlənələr. Bu nigə suŋ вolaj ike kopiratsiəneŋ də xəllərə вik ajanьc, Volвaşqarma nərsə qaraqan, digən uj вaşqa kilə.

— Ber də qjəcəp tygel, kopiratsiəneŋ вaşnda qəmrgə tyrə вulьp jəşəgən, tyrəlknə вik nьq səjə torqan, samagun mickəse Xaliqьf, patrip kopiratsiəneŋ вaşnda, qzllarda qna da tygel, aqlarda da zur xzmətlər kyrsətkən Əxmədief həm Volвaşqarmanьŋ вaşnda da atasь [illegible]

ƏXMƏTLE.

kulaklar mьnq astnnan qna kələp jerilər

[illegible]

Patintlь eş вaşqarucь

[illegible]

ئش باشقاروچی ,بولب ,ئورن ئالا هەم ئوزی شوندان یوعاری مەکتەبکە ئورمەلەرگە پلان قۆرا.

رەجەب ئاولی سەویتی هەم کامسامول یەچەیکەسی پاتینتلی شەمسییەنڭ یارلی - کرەستیەن قزننا ئەیلەنب کیتوون بلەلەرمی، یوقمی ئانسی حەزرگە بیلگنلی توگل. بلسەلەردە ئیعتیبارئیتمی قالولاری مۆمکین.

منە ,مۆندی پاتینتلی ئش باشقاروچلارعا نق چارا قوللانرعا، تیبشلی جەزالارن بیررگە کیرەك.

ئوتکن.

«قزل تاتارستان» هەم «کرەستیەن گەزیتی» نڭ ئاۋل حەبەرچیلەرنە ئاچیق حاتی

[illegible]

Igen çiu вlən cəcy arasь вik əz vaqьt ecndə kilə. Brnce seneŋ sunqa qaluь, ikncesenə zarar kitrəcək. Eş xajvannarь, eş qorallarь вulmaqan jarlь, tyвən xəlle xuçalqlarnьŋ vaqtьnda ignnəren çiu вlən вrgə, cəcylərə də vaqtnda cəclsen. Alarqa jardəm əmələre, dogьvrlar, almaşlar julь вlən ytəlsen. Vaqtnda caralarь kyrlsen.

Tatarstan Prafsajuzlar Sovitь вu [illegible] Kampaniəne ytkərydə вulqan, вyrakratizm, eşkə salqьn qaraular, juqarь orgnnar tarafnnan вirlgən plannь kickterep ytəy jaki вotnnəj ytəməy, sьjnlі szqnь вozu квek faktlar hər вrsen tulь həm şunьŋ вlən вrgə deres rəyştə jazarqa kirək.

Bu xat xəвərcelər tygrəklərndə uqьlьp, tikşerelrgə tieş.

IPTƏŞLEK SƏLAME BLƏN - „qzьl Tatarstan“ həm „Krəstiən gəzite“ ridaksiələre.

سەلامەتلکنی ساقلاو ئاپاراتنداعی عەفو ئیتلمەسلك تەرتیبسزلکلەرگە چیك قویلسن

,بوبی تۆرعان یومالا، تۆرلی مایلارعابویالب بتب، ئوزننڭ بۆتن تۆسن یوعالتقان بریزینت کاستیوم - مالەر ئستریلسوفنڭ کوبدەنگی یولداشلاری. ئستریلسوف قارت ئیندی. ئاتلاعان ساین یۆتکرە، تاماعندان قان کیلە.

,ئول 8نچی ئییولدە، ۋراچیبنی کانترولنی کەمیسسییەگە بارا. ئاندا ئاکار «برانحیت - تاماعندان قان کیلە» دیب دیاگنوز بیرەلەردە، توبیرکولیوز ئاورولاری دیسپانسیرنا جیبەرەلەر. بر ئاتنادان ,سوڭ ئستریلسوف یاکادان ئشدە ,ئون کۆنلەر چاماسی ئوتوگە، ئوزن یاکادان ناچار حیس ئیتە باشلی. 2نچی ئییولدە ,ئول یاکادان ۋراچیبنی کانترولنی کەمیسسییەگە بارا. ئاندا ئاکار تاعن «تاماعدان قان» دیب دیاگنوز بیرەلەر هەم ئۆلکە سەویت بالنیتسامندا یاتب دەوالانرعا کیرەك تابالار. شول ئوق کۆننی ئستریلسوفقا، دوکتر دیزیدیرف «,مۆنی کورسەتوچی ئستریلسوف I - II نچی ئستاتییە توبیرکولیوز بلەن ئاوری» دیب ئسپرافکی تۆتدرا. ئستریلسوف، ئۆلکە سەویت بالنیستنا بارا هەم قولنداعی ئسپرافکلارنڭ کەمیسسییەدەن بیرلگەنن کورسەتە. ئاندا ئانڭ ,بو ئسپرافکسی ئۆستنە واقتنا حەرف بلەن: «کویکلار یوق ش.» دیب ریزەلوتسییە تامنزب قایتارب جیبەرەلەر. ئستریلسوف مۆکار پراتیستاۋات ئیتە. تیبشلی کشلەرگە سۆیلی. تیلیفونلار شالتنری. شولای ئیتب ئستریلسوف یاکادان ئۆلکە سەویت بالنیسنا بارب، ,بو ,یولی ئیندی ,دوکتر دیزیدیرفدەن ئالعان ئسپرافکسن کورسەتە. مۆندا ئیندی ئانڭ ,بو ئسپرافکسنا: «ئۆلکە سەویت بالنیسنا توبیرکولیوزلی ئاورولار ئورناشدرلمیلار. ,دوکتر س.» دیب قزل قارا بلەن بویاب جیبەرەلەر.

ئیکنچی کۆننی ئستریلسوف سەلامەتلکنی ساقلاو حالق کامیسارییاتنا، ۋراچیبنی کانترولنی کەمیسسییەگە بارا. ئاندان، سوگندان ر. ك. ئی. یاردەمنە کیلب یعنلا. ر. ك. ئی. چاراسنا کرشکەچ، ئۆلکە سەویت بالنیسندا کویکیدا تابنلا، ئاندا توبیرکولیوزلی ئاورولار قابولدا ئیتنلە ,بولب چعا. ئستریلسوف ئۆلکە سەویت بالنیسنا ئورناشدرنلا. 15 نچی ئییولدە ئاندان ئانی یاکادان چعارالار. قولنا: «ئیفیزیدما، برانحیت» دیب ئسپرافکی تۆتدرالار، شوندان ,سوڭ ئاکار ,ئوتپسکی بیرەلەر.

شولای ئیتب سەلامەتلکنی ساقلاو حالق کامیسارییاتی ئاپاراتندا ئستریلسوفنڭ ئاورووی تورندا قرق جیردە قرق تۆرلی دیاگنوز بیرەلەر.

منە ,بو حەللەر سەلامەتلکنی ساقلاوحالق کامیسارییاتی ئاپاراتندا ئشلەوچی ئایترم ئیلیمینتلارنڭ ئوز ئۆسلەرندە یۆکلەنگەن ئشکە نی قەدەر سالقن قاراعانلقلارن بیك ئاچق کورسەتە.

ئالکین.

R. K. I. qəjpləlerne tap əle

ئارچا کانتونی، ئارچا ئاولی بالنیتساسی تیرە یاقدا دانلقلی بالنیتسا. ,ئول کانتون کولەمندەگی بالنیتسا ,بولووی بلەن تیرە یاقدا دان تۆتا. منە ,شول دانلقلی بالنیتساعا، 1 نچی ئییونگە قاراعان تۆندە، ئارچا ئاولی کیرپچ سوعو ئەرتیلندە کیبەدەن ئاورعان بر ئشچنی کیتنرەلەر. ئاشنعچ یاردەم سۆرالا. لەکین یاردەم ئورنندا «تۆنلە ئاورولار قابول ئیتلمی» دیگەن جەواب ئالننا.

1 نچی ئییون کۆنندە، سەعەت 10 لار تیرەسندە، ,شول ئوق ئشچنی تاعن بالنیتساعا کیتنرەلەر. ,دوکتر ئاولدان کیلگەن کرەستیەنلەرگە، «سز ئانی باراکقا ئیلتب سالنعز» دیدە، بالنیتسا ئچنە کرب کیتە.

کرەستیەنلەرگە باراکنڭ قایدا ئیکەنلگن ئەیتمی. ئە کرەستیەنلەر قایدا بارعا ئیکەنن بلمیلەر. ,بو واقت ئاورو جیرگە یعنلا.

شونداعی کرەستیەن حاتنقزلاری، دوکتردان یاردەم بولماعاچ، ئوزلەری بالنیتسا ئیشنگی تۆبندە ئولب یاتا تۆرعان کشنگە یاردەمگە کرنشەلەر. ئاوروعا ئچرتو ئوچن ,سو ئزلی باشلیلار. بالنیتسا زالنا قویلعان ,سو ساووتی قۆرب، کیبب یتکەن بولا ئیندی. باری بر کرەستیەن ئاعای قایاندر کەلەپوش بلەن ,سو تاپب، بالنیتسا قابقاسی تۆبندە ئاقتق ,سولنشن ئالوچننڭ ئیرنن چلاتا.

بالنیتسا ئیشنگی تۆبندە ئولوچلەرگە، بالنیتسا ئچندەن قاراب تۆروچلارنی ر. ك. ئی جاوابقا تارتسن ئیدی. «جیگلکۆالیرییە».

ئاعای - ئنلەرچە گنە

ئوکماعان حاتن ئیرتە تۆرعاچدا ئیك ئلك ئۆستنە چیستا کولمەك کییە، ئاندان ,سوڭ جوونا، ئاندان ,سوڭ ئیندی باشن تاری، دیگەن بر سوز بار. قازان ئونیۋیرسیتیتی تۆزوچلەری ئاراسندادا نەق ,شوندی ئوکماعان حاتنعا ئوحشاعان کشلەر بار ئیکەن. مەسەلەن، ئلککنگی ئینۋالیدلار یۆرتندا ئشلەوچی مالەرلەر. ئیك ئلك ,شول یۆرتنڭ ئیدەنن ئەیبەتلەب بویبلار، ئاندان ,سوڭ ئیندی ئستینالارن بویارعا کرنشەلەر.

قازان ئونیۋیرسیتیتن تۆزوچلەر ئاراسندا مۆندان باشقادا زورراق ئاورو بلەن ئاوروچلار بار. مەسەلەن، ئالاردا ئشنی چاسنی پادرەدچیکلەرگە بیرب ئشلەتودە بیك موداعا کرگەن. ئشنی باشقارو ئاکتلاری تیبشلی ئورنلاردا راسلانمیلار. مەسەلەن، 1929نچی ,یلنڭ 23 نچی عیندوارندا 6.314 ,سوم 21 تیین کولەمندە تۆزلگەن قابول ئیتو ئاکتی، ئالدان تیبشلی ئورنلار بلەن سۆیلەشمی ئیتمی 4.028 ,سوم 32 تیین ئیتب تۆزەتنلە. نی ئوچن ,سوڭ سزدە ئشلەر بۆلای بیك ئۆستەدەنگنە ئشلەنە دیب بیرلگەن سۆراوعا بوحگالتیر: «شولای ئیندی، بزدە هەز برنش دوسلارچا، ئاعای - ئنلەرچە ئشلەنە» دی.

ئشنڭ باشقارنلووندادا شوندی ئوق ئاعای - ئنلەرچلك کورنە. چاسنی ئارتیلنڭ ئالب بارا تۆرعان ئشنی ئۆستندەن کانتروللك قلو، شول ئوق ئەرتیلدە ئشلەوچی یۆسیپکە تاپشرنلا. چاسنی کشلەرگە تۆزو ئشلەری تاپشنرلعان واقتدا تۆزلگەن ئسمیتادا، ئیدەن تاقتالارنڭ 25 پراسینتی یاکا تاقتادان توشەلرگە تیبشلی کورسەتنلە. لەکین ,بوئوتەلمی.

بز تۆزو ئشلەرندە بۆلای ئاعای - ئنلەرچە ئش ئالب باررعا چیك قویلوون تالەب ئیتەبز.

گ.

توبەندەن کوتەرلگەن ئیشان مالایی

هەر کمگە بیلگنلی بولعان بایلار ساباسی، ,ئول زاماننڈا ئوزندە 80-100 دیسەتینە جیر بیرب ئایترم ئیشان دا ئاسراعان. تیك ئەلی ,ئول جیرلەر 1917 نچی یلداعنا سابانڭ حزمەتچل حالقی فایداسنا قالعان. ئیشان ئیندی ئولگەن، ئانڭ حەزر ئیکی ,ئولی هەم بیك کوبلەرگە مەعلوم تاتار بورژووا حاتنقزلاری مەتبوعاتی سۆیمبیکە ژورنالننڭ سیکریتاری هەم یازوچسی فەحرلبانات حانم سولیمانییەگنە ئیسەنلەر.

ئانڭ مالایی نەجیب 20 یەشلەرندە جیتکەچ جیدی ,سو وبلایەتی تیرەسندە بر میلیبانیرنڭ قزننا ئویلەنب، ,ئول ئانڭ بر نیچە ,یل داۋیرننیی ,بولب ئشلی. بای ئولگەچ ئانڭ یۆرتندان مۆکاردا ئۆلش تییە، ریۋەلوتسییەگە قەدەر ,ئول ئوزی بای ,بولب تۆرا، تیك ئالار ئوچن ریۋەلوتسییەگنە بر ئاز ئوکایسزلی، ,بو گیروی ئاندان سوڭدا ئابدنراب قالمی، بر نیچە ,یل قایدادر یۆرب نیپ سەیاسەتی چققاچ توعان ئاولی بایلار ساباسنا قایتب، نیندیدر یوللار بلەن سەویت هەم کاپیراتسییە ئۆیشمالاردا ئشلی باشلی. لەکین ئانی توعانی عەبدوللا سولەیمانی بلەن ئلمتە تۆتقانی، تگرمەن ئارینداترلاری بلەن قوناققا یۆرشکەنی، حەزردەدە حەیر جیبا تۆرعان ئاناسی سولەیمانییە بلەن برگە تۆرعانی ئوچن ئورننداڭ چعارالار. سوگعی سایلاولاردا حۆقوقلارندان مەحروم ئیتنلەلەر. لەکین ,ئول ئابدنراماعان، ئورنندان چعارعاچدا قازانداعی نیندیدر دوسلاری ئانی کانفیت فابریگننە زاف ئیتب قویعانلار.

ئیشان مالایی توبەندەن کوتەرلگەندر. تاتارستان ئوزەك باشقارماسی ئاکار نی ئوچندر سایلاو پراۋاسن کیری بیرگەن..

«میساق».

تاتار تیاتری مەسەلەلەری [1]

تیاتر کیلگەشمەسندە تاتارتیاتریننڭ حەزرگی حەلی هەم ئالداعی یورچلاری تیکشنرنلەچەك.

- تاتار تیاتری حەزر نی حەلدە ,سوڭ؟ سوزنی رییپیرتواردان باشلیق.

مین ئوتکەن قش کۆننندە «تاتار دراما تورگییەسندە گریزیس» دیگەن ئیسم ئاستندا بر مەقالە یازب چققان ئیدم. ,بو مەقالەدەن ,سوڭ تیاترتورندایازوچی قایبر ئیبدەشلەرنی ,بو فیکرگە ئەساسەن قوشلدی دیەرگە یاری.

قازان، ئوفا، مەسکەو، ئاسترحان هەم باشقا شەهەرلەردەگی تاتار تیاترلارندا ئوینالانۆرعان ئەسەرلەرنڭ کوب ئۆلنشی تاتار- قازان یازوچلاری تارافندان یازنلا. قازان تاتار تیاتری تیرەسندە شاقتیعنا یاحشمی - ناچارمی دراماتورگلاربولا تۆربدا، قازان تاتار تیاترننڭ شەهەرهەم ئاولداعی ساتسییالیزم تۆزنلنشی تورندابرگنە ئەسەردە گەودەلەندرە ئالعانی یوق. تاتار تیاترننڭ رییپیرتواری باشلنچا هەم بیك کوبنسنچە سیمییە، گرازانلار سوعنشی، حانلار تیرەسندە ئەیلەنە.

حەزرگەچە قازان سەحنەسندە ئوینالماعان «ئارگانیزاتر» هەم «ۋاحتا» پییسەلەرن ئیسکە ئالماعاندا، عۆمومەن تاتارتیاتری رییپیرتواری کیشتەسندە ئشچیلەر ,تۆرمنشن گەودەلەندرگەن ئەسەرلەر یوق. (شامیل عۆسمانفنڭ «برنچی ئادم» ی سوگعی یللاردا سەحنەدەن تۆشدی). «ئارگانیزاتر» هەم «ۋاحتا» لاردا ساتسیالیزم تۆزنلنشن گەودەلەندرەلەردرمی ئەلی؟ ئاول مەسەلەسنە کیلگەندە کالحوز، سافحوز، عۆمومەن ئاولنڭ ساتسیالیزمعا ئادملاوی تورندا بر ئەسەردە کورە ئالعانبز یوق. رییپیرتووار قتلنعی ئارقاسندا، ماسسنی «سەحرا قزی»، «عیسیان» کبك چوپچارلار بلەن عەزابلارعا ,توری کیلە. تاقتاشنڭ «یوعالعان ماتورلق» ی ئارقنلی سیمییە مەسەلەسندە یالعش قاراشلار بیرنلە. بر قەدەرگنە ئوزگەرش بلەن بر ئوك مەوزوع تیرەسندە تابتالنا.

بیك کوبدەن توگل، ,ئورس تیاتری رییپیرتوارنداعی گریزیس مەسەلەسندە راۋیچ ئیبدەشنڭ بر جیددی کیتابی باسنلب چقدی. ,بو کیتابقا ئا. ۋ. لوناچارسکی ئیبدەش تارافندان مەحسوس سوز باشی یازلعان. سسس. سر. دەگی تۆرلی میللەت تیاترلاری ئاراسندا هیچ شیکسز ئیك برنچی ئورندا تۆراتۆرعان ,ئورس تیاتری رییپیرتوار مەسەلەسندە قتلق تۆرعنلق سیزسە، بز یەش تیاترنبزنڭ رییپیرتواورنداعی واقتلی کریزیسنی هیچ دە یەشنررگە تییش توگلبز. ,بو کریزیسدەن قۆتنلو یوللاری، ئەلبەتتە بار، ,ئول تورندا ئالداراق.

ئارتیس هەم تاماشاچی.

تاتار سەحنەسننڭ تاتارتیاتری بلەن برگە توعان، 20-25 یللار ,بویی ئشلەب کیلگەن قارت ئارتیس-ئارتیسکەلاری بار. تاتار سەحنەسننڭ ئوکتەبر ریوەلوتسییەسی تودرعان، ئشچی - کرەستیەن ئاراسندان کوتەرلگەن یەش کۆچلەری بار. تاتارئارتیس-ئارتیسکەلاری ئاراسندا ,ئورس هەم یاوروپاشەهەرلەرندە یۆزگە قزللق کیتەرمی تۆرعان، ,ئورس ئارتیس-ئارتیسکەلارندان هیچ دە قالشمی ئویناوچی ,زور کۆچلەر بار.

تاتار سەحنەسی کۆچلەری سان یاعندان دا، سیفات یاعندان دا نق ئوسمدنلەر، ئوسەلەر. ئە تیاترنڭ رییپیرتواری سەحنە کۆچلەرننە قاراعاندا ئارتدا قالدی.

لەکین تاتار سەحنە کۆچلەری ئاراسندا تیبورییە، دیسسیپلینا، جەماعەتچنلك، ئیبدەشلك مەسەلەلەری یولندا نق قنا ئشلیسی بارئەلی. ,بو مەسەلەلەدە چاتاقلقلار سیزنلە.

تاتار سەحنە کۆچلەری ئاراسندا یاحشنلار، کۆچلنلەر بلەن برلکدە، یەئیرنلە، یەحاتنننا ئیەرب یۆری تۆرعان سوقر ئچەگنلەر، لار، تیبشسزگە تیاتر платное приложение (دەولەت) ئیکمەگن ئاشاوچنلار بارلدعن دا ئەیترگە کیرەك. ,بو سوقر ئچەگنلەرنی کیسب تاشلارعا، تیاترنی سابیزلقدان چعاررعا بیك واقت.

ئارتیس کبك ئوك ,تاماشاچننڭ دائوسکەتلگی کوز ئالدندا. تاماشاچنلارنڭ سان یاعندان نیچك ئوسووی تورندائوز واقتندا گەزیتلەردە یازلدی. ئە ئیندی سیفات یاعنا کیلگەندە، تاماشاچنلار کەنفیرینسییەسندەگی بیك ,زور ئاکتیفلق، تیاتر دیریکسییەسنە جیبلعان قزقلی هەم جیددی ئانکیتالار، ,ئوینبارعاداعی کۆچلی ئیجابی هەم سەلبی قاراشلار، تەئەسۆراتلار، بیك کوب نەرسە ئاکلاتالار. کیلەچەکدە کەنفیرینسییەلەرنی سیستیملی رەوشدە یشنراق یاسارعا، ئایترم پاستانوفکەلارعاسودلارئیشتنررعا، تاماشاچنلارعائانکیت تاراتوعا بیك نق ئەهەممییەت بیررگە کیرەك.

ئشچییەشلەر تیاتری هەم کۆندەلك ئسپیکتاکللەر مەسەلەسی.

«قزل تاتارستان»گەزیتندەفەتحی بورناش، «ئشچی»گەزیتندە ۋیل سادری ئیبدەشلەر ئشچی یەشلەر تیاتری (TPAT) ,تودنرو مەسەلەسن کوتەردنلەر. ئەتیئچوریناین ئیبدەش دەولەت تاتار تیاترننڭ ئسپیکتاکللەرن کۆندەلك ئیتو مەسەلەسن قوزعاتا. بۆلارنڭ ئیکنسیدە، ئەلبەتتە بیك یاحشی فیکرلەر.

لەکین بز بوگنگی شارتلاردا ,شوشیفیکرلەرنی ئشکە ئاشنرا ئالابزمی؟

— بزنڭ فیکربزچە یوق.

سەیەبی ,شول: دەولەت تاتار تیاترننڭ تاماشاچنسی سان هەم سیفات یاعندان کوبکنە ئوسکەن بولسادا، حەزرگە ئیکی تیاترنی یاکی کۆندەلك ئسپیکتاکللەرنی جیلکەسندە کوتەرب ئالب بارلق توگل. قازانداعی ئویشتان-پرافسایوز تاماشاچنسننڭ سانی چیکلی. تاتار تاماشاچنسن ,ئورس تاماشاچنسی بلەن چاعشترنرعا یارامی. «ترام» تودرعانداعا، شولای ئوق کۆندەلك ئسپیکتاکللەر قویعانداعا، ئورنداقلارعا قول چاپارعا ,توری کیلردر. تیاترنڭ حوجالق یاعن ئەدەم رەتنە کرتو ئوچن کۆندەلك ئسپیکتاکل قویوعا باشقا ,یول تاپارعا کیرەك. ئە ئارتیس-ئارتیسکەلارنڭ ئاگروزکەلارن رییپیتیتسییەلەرنی کوبەیتو، ئشچی رایونلاردا ئویناو، ئشچی درام تۆگەرەکلەرندە ئشلەو ,یولی بلەن تۆتنررعا بولا.

ئاننری قازان تاتار تیاتری «ئاکادیمییە تیاتری» ئیسمندە یۆرتلسەدە، ,ئول ,چن مەعنەسی بلەن ئاکادیمییە تیاتری توگل ئەلی. بز تاتار تیاترنندە ,چن ,تولی ئاکادیمیك پاستانوفکەلارنی کورگەننبز یوقئەلی دیسەك، یالعش ئەیتکەن بولمابز. حالبوکی سەویت تاماشاچنسننڭ تاتارتیاترندان بۆتن سیزونعا بر نیچەگنە بولسادا ,چن ئاکادیمیك پاستانوفکەلار سۆرارعا ,تولی حاقی بار هەم تاتار تیاتری ,بو یولدا ,بورچلی. منە ,بو پاستانوفکەلار هەم ئارتیسقاهەم ریژیسسورعا ,زور حزمەت، ,زور جەوابلنلق یۆکلیلەر.

قازاندا دەولەت تاتار تیاتری بلەن برلکدە ئشچی یەشلەر تیاتری یەشەتو هەم کۆندەلك ئسپیکتاکللەر قویو مەسەلەلەری بر نیچە یلدان ئشکە ئاشارلار، ساتسیالیزم تۆزنلنشننڭ بیش یللق پلانی ئەلبەتتە مۆکا نق یاردەمچی ,بولر. ئە حەزرگە:

1) مەسکەو تاتار تیاترن ,چن مەعنەسی بلەن ئشچنلەر تیاترنا ئەیلەندرو چارالارن کوررگە،

2) دەولەت تاتار تیاترننڭ ئسپیکتاکللەرن ئاتناعا ئۆچ یاکی دورت یاسارعا کی ئاتناعا ئیکی تابقر یابق ئسپیکتاکل بیرب کیلبدە، کیسەكکنە کۆندەلککە کوچو چقماسدر.

یاکا کۆچلەر هەم ئشچنلەر حەزرلەو.

فەتحی بورناش ئیبدەش:

«تیاتر تیحنیکومی حەزرگە قەدەر ئوزننڭ ئش قویلنشن تابا ئالعانی یوق. شوڭا کورە بز ئاندان چعارلعان کۆچلەرنڭ یارم-,یۆرتی پرادوکسییە ,بولب چعارنلولارن، بوگنگی کۆننڭ ئیحتییاجلارنا قاراتا ئشلەنگەن بولماولارن کوردك»، دی.

بزنڭ ,بو فیکرلەرگە قوشنلاسنبز کیلمی. چۆنکی سەلیمجانف، کاتییف، بولاتنۆۋا، مەتوللینا، زاکیرف، بارییف، کاسیمف، میتنۆۋا، ئیحسانۆۋا، کای کبك ئیبدەشلەر ئازعنا واقت ئچندەگی حزمەتلەرن تاماشاچنلاری بلەلەر. بۆلارنڭ قایبرلەری، هیچ شۆبهەسز، برنچی دەرەجەدەگی رولەرنی باشقاررلقکۆچکە حوجالار هەم بۆلاردا. یەش ئیبدەشلەرنڭ، ئەلبەتتە کیتەشلەولەری، کونتگولەری، ترشلق کورسەتولەری، «ئوسدم ئیندی» دیب ,ئوزنب کیتمەولەری کیرەك. هەر حەلدە یەش کۆچلەردەن پرافیسییانال سەحنەگە ئالماش جیتنشەچەك، دیب ئەیتب بولا.

تیحنیکوم بتەرگەن ئیبدەشلەرنڭ قایبرلەرن شولای ئوق بوتەن قایبر یەش کۆچلەرنی زەکەدەگی یوعاری تیاترمەکتەبلەرندە جیبەرب بلملەرن ئۆستنررگە کیرەك. بزدە یوعاری بلملی سەحنەکۆچلەری حەزرلەو، بیك ئاچنن بارا. ئاننری مەسکەو، لینینگراد تیاترلارندا تەجریبە ئوچن کشلەر جیبەرودە یاحشی ,بولر ئیدی. تاتارستاننڭ بیش یللق کولتوری پلانندا مۆکاردا ئەهەممییەت بیرنلردر. یەش کوچلەردەن راتسییانال رەوشدە فایدالانودا نق ئیسدە ,تۆتلسن. یوقسا بزدە تیاتر تیحنیکومی بترگەن ئیبدەشلەرنڭ قایبرلەری کامسپرشنلق ئشن باشقارالار، برلەری بالالار یۆرتندا مۆدیرلك ئیتەلەر. ئە قایبرلەری ئیرلەرننە ئاش پشنرب کۆن ئیتەرگە ئیرکسز بولالار...

تیحنیکومنڭ ریژیسسورلق بولگنن بتەرگەن ئیبدەشلەر ریژیسسورا کاللیگییەسی ئشنە تارتنلرعا تییشلەر. حەزرگە چاقلی ,بو ئش یوق دەرەجەسندە ,بولدی.

تیاتر ژورنالی.

بر - ئیکی یلدان بیرلی دەولەت تاتار تیاتری یاننندا «تاماشاچی» ئیسملی ژورنال چعب کیلە. تاتار تیاتر ژورنالننڭ نیگزتاشی بولعان ,بو ژورنال، تیاتر سیزونی دەوام ئیتکەن چاعندا مەعلوم سیستیمسز رەوشدە 4-5 نومیرعنا چعادا، توقتی. ,ئورس ئەیترگە کیرەك: ,بو ژورنال کیرەك مۆندەریجە، کیرەك تیحنیکی یاعندان ,بولسن، بوگنگی سۆراولارعا جاواب بیرمی، بیرە ئالمی. ژورنال تیرەسننە قازانداعی تیاتر - ,موزیکی کۆچلەری کیرەگنچە تارتلماعان. ژورنال قازان سرندان ئوتە ئالمادی دییەرلك. ژورنال ئاقچالی ئیعلانلار تلەنب ,جییو نیگزندە یەشەدی. ژورنالنڭ قایبر ,سانلاری ئیملا، ئینشا حاتالاری بلەن ,تولب چقدی، ژورنالدا تاتار تیاترننڭ نیگز مەسەلەلەرن مەیدانعا تاشلاولار بولمادی دییەرلك. ژورنالعا مەعنەوی جیتەکچنلك بیك زەعیف ,بولدی ه. ب.

بییلدان باشلاب ,بو کیمچنلکلەرنی بتنررگە کیرەك. ئالارنی، هیچ شیکسز بتنررگە مۆمکین. ژورنالنی تلەنچنلك نیگزندەن چعاررعا، سیستیملی رەوشدە ,یل ئەیلەنە سنە یەشەترگە، کولەمن زوراتیرعا، مۆندەریجەسن تیرەنەیترگە هەم یاحشرترعا، بارلق تیاتر-,موزیکی کۆچلەرن تارترعا، ئەمل کشلەر قولنا بیررگە کیرەك. تاتار دۆنیاسندا دائیمی تیاتر ژورنالی تودنرعا بیك واقت.

ئول دیفیتسیتلی ,بولر، دیب قۆت چعارعا یارامی. چۆنکی گەزیت – ژورنالنی یاحشی قویعان واقتدا، دیفیتسیتی کۆندەن - کۆن کیمر. تاتار کولتورنننڭ ئوزەگی بولعان تاتارستانعا ,شوشی ژورنالنی یەشەتودەنگنە ئەللە نیچاقلی زارار کیلمەس. ئە ,مۆندی ژورنالنڭ حەزرگە تاتارستانداعنا چعووی مۆمکین. ژورنالعا ئوفا، مەسکەو، ئەسترحان، ئارینبور (ببیل ئارینبوردا تاتار تیاتری تۆزنلو، ,مۆنڭ ئوچن 18 مڭ داتاتسییە بیرنلو حەبەرن ئیشتدك م. پ.) کبك جیرلەردەگی ئیبدەشلەرنی تارتقاندا، ئانڭ دیفیتسیتیدا کیم ,بولر، ژورنال ئوزندەن -ئوزی س. س. س. ر. کولەمندەگی ژورنال ,بولب ئەورنلر.

«تاتار ئاقنلی تۆشدەن ,سوڭ».

بۆرنعنلارنڭ ,بو مەقالی بزنڭ تاتار تیاترنا بیك ,توری کیلە.

ئاۋگوس جیتکەچ کنە ئارتیس -ئارتیسکەلار ,جیینی باشلاو، سیزون ئاچنلر ئالدندانعنا پییەسە یازارعا، پییەسەگە زاکاز بیررگە کرنشو، سیزون باشلانعاچ، رییپیرتووارسزلق بلەن جافا چیگو، تروپپانی رییپیرتووارنڭ نیدەن عیبارەت ئیکەنن بلمیچە ,جییو ه. ب. منە بۆلار بزنڭ تاتار تیاترنناعنا حاس سیفاتلار. ,بو بیك کۆلکیدە، قزعانچدا... بییلعی سیزوندا شولایراق کورنە:

بر قەدەر سوگنراق بولسادا، سیزونعا حەزرلك ئشلەرن رەتلەرگە مۆمکین ئەلی. ئشنی رییپیرتوار حەزرلەودەن باشلارعاکیرەك. ,تروپپنی رییپیرتووارعا قاراب جیینالرعا تییش ئە کیرنسنچە توگل.

تاتار تیاتری ئوچن کیرەك بولعان

1) ئاکلاشو ,یولی بلەن باسنلا.

№ 164 (2534) „Qzьl Tatarstan" CƏRŞƏMBE, 24 IYL 1929 jьl. 3 Bit

Turis qujьn dəftərnnən.

Iske xərabələr

— Ənə Baky kyrenə, didelər.

Pojьz tərəzəsnnən başmnь tqьp qaraqac, jraqta crşь urmanь tesle aqaclar kyrndelər. Baky şəhəre urman ecndə utьra ikən tesle tojldь. Ləkin вu urman tygel, Bakyno juqarь jaqtan əjlənderep alqan nift вьjşkьlarь ide. Sul jaqta cige kyrnməgən Kaspi diŋgeze çəjelep jata. Ul вer qaraqanda zəŋgər, iknce qaraqanda jəşklt, ecnce qaraqanda qara qucqьl...

Diŋgez estnnən jomşaq qna çil isə, essegə pşep kilgən julcьlarqa jal вirə. Baky şəhəre Kaspinьŋ jarnda utьra. Baky - çannь. Ul diŋgez tulqnnarь kвek şaulьj. Monda jllar вujь gozləp, porxldap mŋnərcə nift fantannarь aşqьnьp - aşqьnьp nift atalar. Baky kennəp tygel, səqətləp ysə. Xəzer anda 500 meŋ xalьq jəşi. Anda iŋ suŋqь stildə salnqan Sovit sarajlarь, eşce şəhercklərə jaŋa tormşnь kyrsətep toralar. Şəhərneŋ iske jaqnda tau tişegnnən ajrmasь вulmaqan torlaqlar, ike kşe вrgələp ytə almaslьq tar uramnar, qalьn stinalь iske qəlqələr, iske xərabələr вulьp, tarixnь, ytkəndəge kul'turь вasqclarьn səjləp toralar. Baky xəraвələrgə də вik вaj şəhər. Anьŋ niftese ecen вulqan kərəşlər monda вik kyp ez qaldrqannar.

Qaj vaqьt Bakydə вik kecle çil isə, Qomumən Baky çilgə вaj şəhər. Şuŋa kyrə anь qaj вrəylər „Çillər şəhəre" dip tə ataqannar.

26 ncь jlnьŋ fivral ajnda qatь çil iskən vaqtta şuşь şəhərdə kərəş-kərəş knə tygel, suqьş вara ide.

Sez вləsez, suqьşucьlarnьŋ lozngьlarьna qarap qna qajsь jaqnьŋ dөres julda ikənen вlep вulmьj. Kyp vaqьt вu lozngьlar xalqnь aldau ecen jasalma lozngьlar вulalar. Mnə вu suqьş vaqtnda da lozngьlar hər ikese də вer teslerək ide.

Ber jaq -

— Jaŋalif, jaŋa kul'turь, iske tormşnь çimery... jaŋa tixnikь, rivalytsiə, sotsializm kul'turasь tezy ecen kərəş, di ide.

Iknce jaq -

— Kul'turanь вterəsez, milli kul'turanь jotasьz, sotsializm təzyne ozaqqa tartasьz, xərap itəsez... di, sotsializm ecen janqan sman kyrenə.

Suqьş qzdь. Hər jaqnьŋ вarlьq keclərə çinaldь, вarlьq caralar qullandь...

Ləkin...

—Ləkin qərəp təyələrenə atlanqan „qəskər"вranipujьz, ajraplan вlən qorallanqan jaŋa tixnikь ərmiəsenə qarşь tora almadь. Ajaqlar вəgldə, qullar salndь, „qəskər" çiŋlde.

Ah... uah... sqranu... rənçy... pratislar.., saвatazlar... вarda çirgə kymelə вardь. Çimerlgən xəraвələr əstenə jaŋa вinalar salьna вaşlandь. Jaŋa tixnikь ərmiəseneŋ rəsmi ştaвь Bakydə ide. Xəzer вez şul tarixi şəhər ecndə. Monda sigez jez jьl elek вulqan xərabələrne kyry, 4 jьl elek вulqan iske xəraвələrne kyrygə qaraqanda вik kyp ansat. Qərəp dəjələrenə oşaqan catlь-вotlь jazularnь kyry ecen Bakydə вajtaq ezlənrgə kirək: Bik qaraŋqь uramnarnьŋ qaraŋqь pocmaqlarnda qna —

- Kyrməsələr jarar ide... dip jəşerenep, qurqьp, posьp qna torqan kəkre sьjraqlar... Bolar xəzer arxialugiə qazьnularnda вik sirək ocrьj torqan iske xərabələr.

Kitap vitrinalarnnan qərəp xərfe вer julь sərlgən Azərвəjçanda, qərəp xərfe вlən вasla torqan вergnə kitap ta juq. Tik вzdən вarqan qaj вer kitaplar qna „asare qətigə" rəyşndə toralar.

BakydənSoraxani nift promьjslasьna ilikter pujьzь jөri. Baru 40 minutlьq jul. Barqanda eşce rajunnarь, toz kyllərə aşa ytəseŋ. Iskə alьr ecen monda əhəmmiətle nərsələr kyp. Min şunda вarqanda aşьqьp-aşьqьp dəftəremə jazьp вara idem. Minem qərəpcə jazqanmnь kyrep, janmdaqь julcьm, ursca —

„Bzdə monь kyptən taşladьlar" dide.

-Bik aşьqьc jazarqa kirək вit, didem min.

- Bzneŋ uqucьlar liksiələrne jaŋalif вlən jazьp вaralar, dide.

Bzdə də вu iske xəraвələrne tizrək muziqa вirrgə kirək, dip вrkttem.

JULCЬ.

تاتارستان حزمەت ئییەلەری بر ئیسکادرلییە بیررگە تییشلەر

حەزر قازان پریدپرییەتییەلەرندە ئیسكادرلییە تۆزو ئۆچن ئاقچا ،جییو باشلاندی

ئاباروناً ئاتناسندا «قزل تاتارستان» سامالیوتی قازانعا كیلە.

[illegible]

... لەكین ئاول ئۆچن نعتراق قایعرترعا ،توری كیلە. كانتون، رایون سەورتلەری جیتەكچلكنی كۆچەیترگە تییشلەر.

ئاندان ،سوك، ئاباروناً ئاتناسندا، برنك ئاقچاعا تۆزلگەن «قزل تاتارستان» سامالیوتنك قازاندا بولاچاعن ئەیتب ئوتەرگە كیرەك.

ع. ح.

حالق ئارا قزل كۆنگە قاراتا لوزنگلا.

(باشی ئوتكەن ،نومیردە)

16) پیلسودسكیچلەر، ۆارشاو ئسییزدنامە ... [illegible]

17) ... [illegible]

[illegible]

Zapas kamandir ham qzьl armieslar

Ilneŋ aвarunasьn nqьtu eşlarena jomşaq tartlqannar

Aso-aviaxim jəcəjkelərenen 1 nce augus kenenə xəzrkiklərə nacar.

زاپاس كاماندیرلار سوعش بلمنگزنی یاكارتنعز

بۆتن سایوزكولەمندە زاپاس كاماندیرلارنك بلملەرن ئارتدرو كورسلاری ئاچلا.

ئورتا هەم یوعاری دەرەجەلی زاپاس كاماندی ساستاننك سوعش بلمن ئارتدرو هەم یاكارتو ئۆچن، ببیل ئاسو - ئاویاحیم ... [illegible]

،بولب ئۆیشدرلا. ئۆیرەنوچلەر ،كورس واقتندا ئشلەگەن ئورنلارندان یەئیسە تۆرعان جیرلەرندەن هەم كۆندەلك ئشلەرندەن ئایرلمیلار.

زاپاس كاماندیرلارنك بلمن ئارتدرو ئۆچن ،بو كورسلار كوب یاردەم ئیتەچەك. زاپاسدا تۆرعان كوبكنە كاماندیرلار ئوزلەرنك كۆندەلك ئشلەری بلەن بەیلەنب، یەئیسە مەكتەب تۆسندە ئۆیرەنو كورسلاری بولما-عانلقدان، ئوزلەرنك سوعش بلملەرن یوعلتا بارالار. یۆرتدان ،تۆرب ئۆیرەنو كورسلارنك ئوزەك بیوراسی مەسكەودەگی ئوزەك قزل ئەرمییە ،یۆرتی قارشندا، ئۆیشدرلدی. ،ئول بیورونك تارماعی قازاندا ئاسو - ئاویاحیم هەم قزل ئەرمییە ،یۆرتی یانندا ئۆیشدرلا. پراگرامما بوینچا ئۆیرەنوچلەرگە مەسكەودەن بیرلە تۆرعان دەرسلەر، قازانداعی بیورا ئاشا ئۆیرەنوچلەرگە جیبەرلب تۆراچاق. ئالعان دەرسنی ئشلەب تۆترعاچ، كورسدا ئۆیرەنوچی كاماندیر یوچتا ئاشا تییشلی ،كورس ئیدا-رەسنە جیبەررگە تییش بولا. ،كورس ئیدارەسی - بیورا زادانییەنی ،توتدرو ئۆچن گیرەكلی كانسپیكت قوللانمالارن جیبەرب تۆرا. هەر بردەرس هەم تاكتیكی زادانییەسی بر ئای ،سروك بلەن جیبەرلەچەك. برنچی زادانییە ئاۆگوس ئاینا جیبەرلەدە. كورسقا یازلرعا تلەوچلەر حەزردەن ئۆلكە ئاسو-ئاویاحیم سیكریتارییاتنا عەریزا بیررگە تییشلەر.

[illegible]

كورسلار سیگز ئایلق ،بولب، ئوكتەبردەن باشلاب مای ئایناچاقلی 160 ئوقوسەعەتلك ...

Qəskəri xzməttən tьş suqьş вleme əjrənydə jaŋa tərtip

Brnce tapqьr вularaq вu jьl zapas Qzьl Ərmieslərne həm qəskəri cəslərdə əjrəty tərtiвnnən tьş əjrətelrgə tieşle вulqannarnь suqьş вlemenə əjrəty Sovitlar Sojuzьnьŋ kyp knə urnnarnda Aso-aviaxim qulьna kycte. Ul, suqьş вleme ytərgə tieşle вulqannarnь prajzvətstva da həm aulda igen eşlərnnən ajrmas ecen jaxşь tərtip вulacaq. Bigrək tə pritpriətiələr ecen uŋaj sanala. Brdən qəskəri tərtiptən tьş suqьş вleme əjrənrgə caqrьlucьlar ecen, suqьş dərslərə irtənge həm kicke səqətlərdə, annan suŋ вəjrəm kennərdə вulacaq.

Iknceləj, əjrəny jьl əjlənəsenə suzьlrqa tieş вula, çəj həm qьş kennərdə tuqtausьz dəyam itə. Şulaj itep auldaqь zapas qzьl ərmieslər həm qəskəri xzməttən tьş suqьş вleme əjrənrgə tieş вulqannar yzlərenen jort həm qьr eşlərnnən вik az vaqtqaqna ajrьlalar. Hər вer zвor 3-4 ajqa tartьlьp, zвor da nьq qəskəri dissiplina qujьla həm əjrəny məçвyri rəyştə вula. Zвorqa əjrənrgə caqьrlqannar qzьl ərmieslərgə вirelə torqan вarlьq elgut həm вaşqa artqlqlar вlən fajdalanalar.

Aso-aviaxim jəcəjkələrndə

1 nce Augusqa xəzrlek вarmьj.

Çəj tə'sire.

Məqarif eşlərə Xalьq Kamisariatь janndaqь Aso-aviaxim jəcəjkəse qьş kenndə jaxşь qna eşləp kilgən ide. Çəjgə cqqac çannь eş вarmьj, jəcəjke xəzer taralu aldnda tora. Brnce Augus kenenə jəcəjke вer terledə xəzrlek alьp вarmьj.

qullanmalar juq imeş.

Səvdə EşlərəXalьq Kamisariatь xzmətkərləreneŋ Aso-aviaxim ojşmasь, 1 nce Augus keneneŋ nindi ken вulacaqьnda вlmi, nindi xəzrlek alьp вarasьz digəc, вzgə rajkom вer terle də qullanma çiвərgəne juq, nərsə eşləp əzrlənəseŋ dilər.

Monda вer az eş kyrenə.

„Vaxitef" zavotnda Aso-aviaxim jəcəjkese вaşqalarqa qaraqanda вer az alda вara. Mltqtan atucьlar tygərəge həm gazdan saqlanucьlar gruppьsь çəj kene də yzeneŋ eşen tuqtausьz dəyam ittərə 1 nce Augus kenenə qarata sixlarda Aso-aviaxim jəcəjkelərə вlən вisidalar uzdrьla, lozngьlar xəzrlilər həm jaqьn arada pozarniklar вlən təz atucьlarqa jarьş uzdьralar.

„Qzьl Şərq" zavotnda Aso-Aviaxim jaxşь eşli.

Aso-Aviaxim jəcəjkese sotsializm jarьşь uzd'ra. Əle вrence tapqьr clinnər arasnda təz atucьlar jarьş uzdьrldь. Tizdən вaşqa вer Aso-Aviaxim jəcəjkesen Qzьl Ərmiə cəslərə вlən jaxşь вəjləneş totu həm kypləp clinnər qaвul itep çannь eş alьp вaru şartlarьn alqa qujp satsializm jarьşьna caqьrrqa əzrlənələr. QzьlŞərьq. zavotь eşcelərə ike atnaqa вer tapqьr Qzьl Ərmiə lagirьna вarьp mltqtan atalar həm Qzьl Ərmieslər вlən əŋgəmə uzdьralar.

Qzьl Ərmiə aulqa kypme eşce вire.

Bu jьl Qzьl Armiədə xzmət tutьrьp qajtrqa əzrlənycelər arasnda 20 meŋ kyməк xuçalьq təzycelər, 110 meŋ kopiratif eşcelərə, 2 meŋ kino-mixaniklarь qajtalar. Qəskəri cəslərdə вolardan вaşqa traktorislar, militsiə eşcelərə həm tyвənge Sovit aparatьna eşcelər əzrləy ecen, вu jьl jortlarьna qajtarьlu aldnda torqan Qzьl Armieslər ecen maxsus kurslar acldь.

Aso - Avioxim lagirnda.

Aso-avjoxim lagirьnьŋ 2 nce sвurь 15 nce iyldə çiьlьp вtte.

Xəzrge sвorda Aso - Avioxim clinnərnnən 120 kşe əjrənə. Sвur 2 nce iylgə caqlь dəvam itəcək. Şəhərneŋ tyвən jaq rajonndan 75 kşe, juqarь jaq rajonnan 75, вrləşkən вistələr rajonnnan 100, narkompros jannndaqь volpolitprasvit eşcelərə kursnnan 60 - 70 kşe, şəhər citennən 40 həm uqu jortlarь kustavaj sovitnnan 100 kşe əjrənələr. Өence sвur 23 nce iyldə вaşlana.

Aulь jəcəjkelaren ajьruca nьq tikşerrgə kirak

Mamadьş kantonь partia ojşmasь yzeneŋ ecnda crep taralqan ilimintlar вarьn вlmagan

Saвa Volьsь partiə ojşmasьnьŋ 29 prasintь, Usalь Volьsьnьŋ - 25 prasintь partiədən qusьldь.

Əgrçe aulьjəcəjkeləren tazartu jomqaqь

(Kəmisiə rə'ise iptəş Mə'minef вlən səjləşy).

Əgrçe rajonnda partiə saflarьn tikşery həm tazartu kəmisiəse rə'ise iptəş Mə'minef gəzit xəвərceвzgə tyвəndəge syzlərne əjtte.—

— Kəmisiə aulda ec atna eşləp tazartunь aulda təmam itte. 10 jəcəjke tikşerlde. 10 jəcəjkedə вarlьqь 107 clin həm kandidatlardan tazartuqa 86 keşe kilep, şulardan 67 se tikşerelep ytte. 15 keşe partiədən cqarldь. 6 kşegə partiə şltəse вirlde, 4 kşe jaŋadan tikşereləcəc. 21 kşe tazartuqa kilmi qaldьlar. Alarnьŋ 15 e qəzer səвəple, ə qalqan 6 sь səвəpsez kilmədelər. Bu suŋqь 6 kşe kəmisiəneŋ вer nicə qaвat caqrtuьna qaramastan kilmədelər, kilgənnərə də yzlərenə tazartu cirat çitkəc — „tgrməngə вaru, vaqьt juq" digən matiflar вujnca çiьlьşnь taşlap kity arqasnda, partiədən mixanicski cqarldьlar.

Partiədən cqarьlucьlardan 3 se dəimi rəyştə ecep jөrgənnər, dini qadətlər totqannar. 5 se partiəneŋ auldaqь sьjnfi səjasətеn вozьp, partiəneŋ diriktiflarьn ytəməgənnər. 6 sь partiəgə cit ilimintlar вulьp, yz xuçalqlarnda mal çiьp, şunь qyətləgənnər. Partiə jəcəjkelərenen xəzrliklərə qənaqətlənrlek. Partiəsez krəstiənnər aktif qatnaştьlar. Ləkin qaj вer urnda tazartunь şəxsiətkə вəjləp tazartudan fajdalanrqa tləycelər вuldь, məsələn - „Irkle xzmət" kymək xuçalьqь jəcəjkəsndə elek jəcəjke həm rajkom tarafnnan partiədən cqarlqan ilimintlar yzlərenə ajrьm „xəzrlek" alьp вarqannr. Bu tərkem kymək xuçalьq rə'ise iptəş Qəliefkə pəraqlar atьp, çəmaqətlərə вlən „hөçym" itələr. Xalвyki Qəliefkə qarşь cqucьlardan Təxfətyllin yze ilne industriələştery zajumьna qarşь cqqan kşe. Məsifullin elek məəzin вulqan, вu eşen jəşerep partiə safьna krgən, kymək xuçalqtan yzeneŋ şəxsi fajdasь ecen fəjdalanrqa trьşa. Partiədən ajrlqan. Şul uq jəcəjkədən Mansurьf mulla malajь yzen yze вlmi ecə. Mnə вolarnьŋ ecesn də kəmisiə crep taralqan ilimintlar sanap, partiədən cqardь həm alar tazartu kəmisiəsen adaştьrьp sьjnfi jaqtan totnaqlь вulqan kommunislarnь yzlərə вlən partiədən alьp cqьp kiter gə trşsalar da, вuldьra almadьlar.

Partiəne tazartrqa kulaklar nicekxəzrlənələr

Hər urnda partiə saflarьn tazartuqa xəzrlek вara. Bzneŋ Bua kantunь, Iske Jomral aulь kulaklarь da tik jatmьjlar. Şul mənasəвət вlən Xaliq mulla jortnda kulaklar jəşeren çiьlьş ytkərgənnər. Yze jarlь вulsa da dinne вuluь arqasnda kulaklar həm mullalar qojrьqьna iərep jөryce Kəlimulla Şəhiefne də caqrqannar. Xaliq mulla çiьlşta ric totьp: „Kommuislarnь sвerrgə uŋajlь vaqьt çitte, вzgə də joqlap qalmasqa kirək" digən. Barlьq eşne jarlь вuluьnnan fadalanьp Kəlimulla Şahiefkə taвşrqannar. Ə kommunislar estnnən matirial çiьuqa kitkən cqьmnь kulaklar yzlərə kytərrgə syz вirgənnər. Xəzer aşьqьc rəyştə əzrlənələr. Jaxşь kommunislarnьŋ jarlьlar kyznnən iqtiвarьn təşerrgə trьşalar.

Inde partiə jəcəjkəseneŋ eşenə kilsək, partiə saflarьn tazartuqa вer terle də xəzrlek alьp вarmьj əle. Jəcəjke təmne təş kyrep joqlьj. Blmim kulaklar tazartqanь kətələr axrьsь.

JOMRALLЬLAR.

چرب تارالوچلار ئاز توگل

(«قزل تاتارستان»نك ماحسوس حەبەرچسندەن)

مامادش كانتوننندا پارتییە سافلارن تازارتو كەمیسییەسی كوكمارا ۆولسندا پارتییە ئۆیشماسن تیكشرگەن چاعندا كوبكنە چرب تارالعان ئلیمینتلارنی پارتییەدەن قودی. ئوسالی ۆولسنداعی بارلق كاممونیسلارنك 25 پراسینتی پارتییە سافننا یاراقسز ئلیمینت بولعانلار. ،ۆولس پارتییە ئۆیشمالاری كاممونیسلارنك ،سیدفی ئۆتناقلنعی نی دەرەجە نقلی ئیكەننە بر واقتدادا ئەهەممییەت بیرمەگەنلەر. حەتتا كانتكوم دا، تازارتو واقتندا ئۆیشمادا پارتییەگە سلانعان ئلیمینتلارنك ،شول قەدەری كوب،بولوون كۆتمەگەن، سەویت، پارتییە هەم جەماعەت ئۆیشمالارندا جیتەكچلك ئیتب یاتقانلار. یاراقسز ئلیمینتلارنی یوعاردان كوتەرنلوچی ئاكتیف هەم سەویت، پارتییە ئشننە كوگل بیرب ئشلەوچلەر بلەن ئالماشدرو چاراسی كورلمەگەن. مامادش كانتكومی حەزر ئوزیدە ئابتراوعا ئۆتكەن. ئیندی نیشلەرگە كیرەك. ،ئول كشلەرنی ئالماشدرعا برنك حەزرلكلی كشلەرنبزیوق. دی كانتكوم.

پارتییەدەن قوولوچلارنك برسی ئەحمیدشین. ئوسالی ۆولسندا كریدیت شیركەتننك پریدسیدەتلی،بولب ئشلەگەن. ،ئول كریدیت شیركەتننە عۆبەیدوللین "هەمرەحیمف دیگەن سەودەگەرلەرنی حزمەتكە ئورناشدرعان. ئالار كاپیراتیف ئیسمندەن ئوزلەری فایداسننا قش بوینچا ،ئۆن بلەن ساتو ئیتب ئسپیكولەتسییە یاساب یاتقانلار.

پارتییەدەن چعارلوچلارنك ئیكنچسی جەلالتدینف. ،ئول كاممونیس بولوونا قارا-...

[illegible]

تاتارستاندا یارلێلار ئۆچن ئاشلق ،فوندی ئۆسە

تاتارستاندا یارلێلار ئۆچن ئیكمەك فوندلاری ،ئۆیشدرو ئوتكەن ،یل باشلاندی. ،ئول واقتدا ،بو فوندلارعا ئاشلق ئاول حوجالعی هەم پاتریبیتل كاپیراتسییەلەرندەن بیرلە ئیدی.

ئوزلەرنك كولەمی كچكنە بولعانعا كورە، ،بو فوندلار بۆتن ئاول یارلێلارن قەناعەتلەندرە ئالمادێلار. ئانك ئۆستننە ئەنە ،شول یارلێلار فوندلارن ئیدارە ئیتوچی قایبر ئۆیشمالار موللا، ،پوب هەم سەردەگەرمی كبك «یارلێلارنی» دا تویدرعالادێلار.

شوكار قاراماسدان یارلێلار فوندلاری ئاشلقنی ئوز بەیەسننە بیرب' یارلێلارعا شاقتیعنا یاردەم ئیتدێلەر، ئالارنی كولاكلارعا تۆرلێچە «بورچلانو»لاردان ساقلاودا بولشدێلار.

ئوتكەن ،یل تاتارستاندا برنچی بولاراق تگرمەنلەردەن كۆرەك ،ئۆنی ،جییو تەرتیبی كرە باشلادی. تگرمەن حوجالاری هەم ئاریندا ترلار بلەن یاسالعان دوگێۆرلار بوینچا، ئالاردان دەولەتكە 35 مڭ 290 ،تۆننی (ئیكی میلییون پۆتدان ئارتق) كۆرەك ،ئۆنی ،جییەمی ئالنرعا تییش ئیدی.

،بو ئیكمەكدەن بر ئۆلشی تاتارستان حۆكومەتی تارافندان یارلێلار فوندنا بولندی. ،بو ،یلنك 1 نچی ئاپریلننە حەتلی ،بو فوندلارعا 15 مڭ 375 ،تۆننی (900 مڭ پۆتدان ئارتق) ئاشلق بیرلدی دە ئیندی. ،بو سان ئوزیگنەدە ئوتكەن یلعی بۆتن یارلێلار فوندندان ئۆچ تابقر ئارتنعراق بولا.

دیمەك ،بو، ئاعمداعی یلدا یارلێلار ،فوندی كوبكنە ئۆسە دیگەن سوز. یارلێلارعا ئارزان ئاشلق بیرب، ،بو فوندلار زورعنا یاردەم ئیتەچەكلەر.

ۆ. ب.

زاۋود - فابريكلاردا چعارنلا تۆرعان باسما گەزيتلەر ريدكالليگييه چلينلەرى قۆلاعننا

26نچى ئييولدە جۆمعا كۆن كيچ سەعەت 5 دە، «قزل تاتارستان» ريداكسييەسندە، زاۋود - فابريكلاردا چعا تۆرعان باسما گەزيتلەرنڭ ريدكالليگييە چلينلەرى هەم ريداكسييەدەن بركتلگەن ئيدەشلەرنڭ جيينلشلارى بولا.

جيينلشقا ئستينا گەزيتلەرى ريدكالليگييەلەرنڭ چلينلەرى هەم رابكورلارچاقرلالار.

بو جيينلش 19نچى ئييولگە بيلگلەنگەن بولسادا، ئورنلاردان ئيدەشلەر كيلمەو سەبەبلى كيچكتررلدى.

فابكوملار ئۆزلگزدە ئيشلى كشلەرنى جييەرگز!

يلعا ئار ياعندان كيلگەنلەرگە ترامۋاى بيليتلەرى بيرلە.

«قزل تاتارستان» ريداكسييەسى.

Sut eşlərе

„Irkle məxəввətnen̡ sun̡ь

Jəşlek вlən eşləngən eş вulsa, sqranmas ta, jlamas ta iden̡. Ul məxəввət yz qərarьn kyp kşelərgə sala. Jəşkə də, qartqa da, xatnqa da, irgə də. „Irkle məxəввət“ arqasnda, вer matur xatьn ike-əc irgə „qaşqlarьn“ sala. Irlər вulsa, xatьn əstnnən səjərkə itep, iknce вrəyne səjələr. Şunьn̡ uq aqasьn dus itələr.

Ərmən uramь, 45 nce jort, 10 ncь вylmədə, kşelər qadətə вujnca Jəvsief вlən Mariə Kyzmina irle-xatnnь вulьp, вer simiəpravasь alьp tora вaşlьjlar. Kən kyrşlərе səydə ity, hənərlərе səydəgərlek вula. Jəşlərе 30 tirəsə вuluqa qaramastan, altь-çide jьl qna qəmer itələr. məxəввət вlən mataşalar. Ike məxəввət arasnnan qara məce jəgrep ytə. Kennər вer-вer artlь ьzqьş - suqьş вlən ytə вaşlьjlar. Jəvsief kəclə вulqanqa, irlek pravasьn xətrləgən sajьn xatnqa mana tora. Kyrşelər xatnqa-Mariəgə sutqa вarrqa quşsalarda, Mariə kire cigenə, ir xaqь вar, fələn-təgən, xatьn mujьn, ir вaş, di. Aculanşqan arada Jəvsief ike mərtəвə Saratfqa iske xatьnь janьna вara. Mariənen̡ jərəgə tyzmi. Saratfqa вarьp Jəvsiefne Qazanqa yz janьna alьp qajta.

Jəvsəj əcnce xatьn вlən, Firsova вlən də jəri, çiвn dus вrnce, iknce majda çinaulaşьp ecələr. Tən вula. Firsova Jəvsief janьnda qunarqa qala. Kicen kyk вitndə aj вulsa da, tənen вolьt əstьna krə: Tən qaran̡qь, вylmə tnьc вula... Əcnce majda Kyzmina cqьp kitə. Ə tgelər rəxətlənep joqlьj вirə. Tik səqət çidelərdə gnə toralar. Ike dus вurcqa aqca alьp taqьn ecələr. Bu ecydən sun̡ ajaqlar alqa atlamaqac, Firsova вazardaqь sklat posmaqьna krep joqlьj. Jəvsief tə kec kyвerək вula. Ul ajaqlarьn səjrəp əjenə qajtьp kitə. Jəvsəj qajtqanda Kuzmina (Zakunnь xatьn) əjdə вulmьj, Jəvsief jərrgə cqьp kitkəndə, auatynə qajlqan Kuzminanь ocrata. Baгьp qulьnnan tota.

Nindi der вilgesez acu вlən əjenə alьp qajta da qinьj. Qinau ypkə turьsьna ləgə, вazarьna cqa.

Səqət dyrtlərdə Firsova Jəvsəjnen̡ əjenə qajtьp, idəndə jatqan Kuzminanь kyrə. Ləkin hic ni dəşmi. „Ul joqlьj torqandьr“, di də ecərgə Rьjpьjqa kitə. Ul arada Jəvsəj вylməgə qajtьp jatqan вula. Ber az yty вlən Firsova da qajtьp əjgə krə. Kinəttən gnə ecəse kilep kitə. Əj ecennən su taвьlmaqac, kyrşelərdən sorarqa məcвyr вula.

Kyrşe xatьnь, isrek xatnnьn̡ xəlen urtaqlaşьp, su krfə. Brnce mərtəвə idəndə jatqan xatьn kyzgə calьna. Anьn̡ janьna вara, qarьj, ylgən вula. Ləkin Jəvsəief mon̡ar oşanmi „ul вolaj qna, eckən gnə, qatьraq joqlьj torqan qьr“ di. Kyrşe xatьnь Kuzminanьn̡ ylgənenə oşanqanqa kyrə, işkne tşqь jaqtan вiklэp ala da, əcnce rajon militsiəgə xəвər itə. Doktьr kilep qaraqannьn̡ sonьnda xatnnьn̡ qaвrqalarь snqannьq, ypkəse jarьlqannьn̡ вlenə. Iknce вylek xalьq sutь səydəgər Jəvsiefnə 5 jlqa irektən məxrum itərgə qərar qla.

„ŞIRAZI“.

KENDƏLEK VAQIQƏLƏ

كارلينكوف ديگەن كشنڭ، تۆرلى ئەيبرلەرى بلەن 120 سومليق ،كويكنسن ئورلاب چققانلار.

◆ قولندان تارتب ئالعان - ئارچاكاتونى، ياكا گوركى ئاۋللندان كيلگەن سيمونفنڭ ئاراقى كيبتندە، بيلگسز كشى 10 سوملق ئاقچاسن تارتب ئالب قاچقان.

◆ يۆزاق واتقانلار - ئاستروۋسكى ئورامندا، 98نچى يۆرتدا ،تۆروچى زاميدولينننڭ فاتيرننا يۆزاق واتب كرب، 125 سوملق تۆرلى كييم - سالملارن ئالب چققانلار.

◆ پچاق بلەن چەنچگەن - مەسكەۋسكى ئورامندا باللدوف ئيوان ديگەن كشى بيلگسز بر كشنڭ كوكرەگنە پچاق بلەن چەنچكەن. چەنچونڭ سەبەبى بيلگسز توگل. يارالانوچى شامف بالنيسندا ئولگەن.

◆ ميليتسييەنيرنڭ قيناعانلار - ميليتسييەنير باشنيكوف ئاستروۋسكى ئورامندا، 44 نچى يۆرتدا ئچب، كارتىٌ ئوييناب ئوتئرو چلارنى تيكشرو ئۆچن كرگەچ، ئاندا ئانى هوشندان يازدرعانچى قيناعانلار. بو ئش بوينچا حەزر تيكشرو بارا.

◆ ،كوييكنسز ئورلاب چققانلار - ،زور قازان ئورامندا، 13نچى يۆرتدا ،تۆروچى [illegible]

Ridaktьr urnвasarь: Q. QUŞAJ.
Basьlьucьsь: „TATIZDAT“

Şirk tamaşacьlar kanfirinsiəse

22 nce iyldə, Qazan Dəylət Sirgnda sirk tamaşacьlar kanfirinsiəse вulьp ytte.

Qazan sırgь-yzək şəhər sirklarnnan qala, вznen̡ sojuzda in̡ zur in̡ kyp xalьq sьjdьra torqan sirk. Xezer anьn̡ sadirzaniəsen jaxşrtu julnda nьq eş alьp вarьla. Bigrək tə səjasi, içtimaqi timвlarnь kin̡ massьqa acьp вiryce klaunnar - sovit klounnarь artturuqa əhəmmiət вirelə. Sirk - zavut - faвriklar вlən nьq вəjlənrgə, alarnьn̡ tormьşьn jaqtrtrqa, sirk - yz - yzyne tənqit itydə də qalşmasqa tieş. Xəzr вzdə ripirtuar qsnqьlьqь вar, вu nərsəne вterrgə trşьla.

Bez вu jьl, aj jarьm ecndə, 100 men̡ tirəse tamaşacь ytkərə aldьq, вigrək tə 70 prasint ojşqan tamaşacьnьn̡ ytkərelye zur un̡ьş, вu eştə profsojuz ojşmalarь nьq jardəm itte. Şulaj uq вilitlərne arzanajtu, lgotlь вilitlər вirydə də вajtaq eşlədek. Bez вer urnda qalmiвьz - alqa вaraвьz, dide kanfirinsiədə daklat jasaucь - sirknьn̡ diriktьrь iptəş Əngl.

Daklat вujnca qatnaşucьlar вigrək tə eşce rajonnardan kilycelər, sirknьn̡ unşlь jaqlarьna tuqtalu вlən, вajtaqqna çitşsez jaqlarqa da tuqtaldьlar.

Alar, sirk əle faвrik - zavotlar вlən вətnnəj nьq вəjlənməgən вuluв, anьn̡ sadirzaniəsndə qajвer jaraqsьz nərsələr вuluвn, sizonnьn̡ sun̡ вaşlanuвn, вilitlər məs'ələsndə qajвer an̡laşlmaular, sirknь jьl вujьna dəuam itterrgə kirəklikne də əjttelər.

Annan son̡, вigrək tə zur tarixi çitşszlek вulьp - sirkta tatar eşcelərе xzmət iələre həm вaşqalar tormoşnnan вer nərsə də вulmauвn, вigrək tə sirk arinasnda tatar sirkcьlarьnьn̡ juqlьqьn kyrsətep kittelər. D.

حزمەت باترلارننا ئاول حوجالنعى سالئمن جيبودا ئلگوتالار بيرئلە

حزمەت باترلارى هەم قزل ئوردين ئالوچلار، ئەگەردە ،ئول ئيسمنى ئوزەك باشقارماسى يەئيسە ئايترم جۆمهورييەتلەرنڭ ئۆزەك باشقارمالارى قەرارى بوينچا ئالنعان بولسا، ئالار ئاول حوجالنعى سالئمن ئالودا ئلگوتالار بلەن فايدالانالار. ئەگەردە ئالار حزمەت باترلنعى ئۆچن پينسييە ئالسالار، ئالاردان ئاول حوجالنعى سالئمى ئالنمى. يەئيسە ئايترم بر حوجالقنڭ عائيلەسندەن برسى حزمەت باترى، يەئيسە قزل ئوردين ئالسا، ئالارعا ئاول حوجالنعى سالئمن تولودە 20 تاشلاما ياسالا. ناركامفين.

ئاوگوس ئايننا «قزل تاتارستان» عا يازئلب قوى!

Pionirlar slytnda

پيونيرلار تانتانالى وعده بيردلەر

[illegible]

Eşcelər вalalarьna jərdəm itelər

19 nce iyldə [illegible] rajkomь Pionirlar slyrasnda „Qzьl şəreq“ [illegible] вuldь.

[illegible]

Jal jortlarnda studintlar

[illegible]

Studintlar əcen jraq kururtlardan 78 urьn alnqan. Bu urnnarqa da tieşle kşelərne çiвəry dəvam itə.

QAZAN

تاتارستاندا پراميشلننستىڭ ... [illegible]

[illegible]

Tən jaq ikspiditsiələrе

«Sidof» вoz vatqьcnnan tiligram. Cuxnovski ikspiditsiəgə xəzrlənə

„SIDOF“ BOZ VATQЬCЬ, 22 (Tass). Tən jaq qotьp szьqьn tnьc hava astnda ytep kittek. „Jan̡a çir“ dən вoz vatqcqa tiligram alndь. Anda Gorodiтski majaqь janьnda aqьp вara torqan вoz tauь (ajsвirg) вarlьqь əjtelə. Bu rajonda çəj kəne вoz taularь ocrau вik sirək ocrьj torqan vaqiqə.

SIMFIROPOL', 22 (Rosta). Ocucь Cuxnovski, Sivastopol'də ocqьcьn xəzrləp вtte. Ul Karski (tən jaq) ikspiditsiədə qatnaşacaq. Tiz kəndə, Cuxnovski, ocucь Aliksief h. в. lar ikipaz вlən tən jaqqa ocacaqlar.

SAMAR, 22 (Rosta). Bygen irtən ip. Cuxnovski gidro - ocqьc вlən Samarqa kilde. Irtəgə ul ocьp kitəcək.

Amirika diligatsiəse Liningratta

LININGRAT, 22 (Rosta), Bygen Liningratqa, Amirika səydə promьjşlnnьs diligatsiəse kilde. Alarnь вəten Sojuz-Tən jaq Səydə Palatasь həm „Inturist“ vəkillərе qarşь aldь. Diligatsiə vogzaldan səydə palatasь muziьna kitte, annan sun̡ Irmitaznь qaradь.

Trotski şəhərе həm rajonь ismen alştьru.

MƏSKƏY, 22 (Rosta). Bəten Rusiə Yzək Başqarma Komititь Prizidiumь Trotski şəhərеn həm Trotski rajonь ismen alştьrrqa qərar qldь. Monnan sun̡ Trotski şəhərе „Krasnogvardieski“, ə Trotski rajonь „Krasnogvardieski“ rajonь dip jərteləcək.

Aşlьq xəzrləy timpьn jomşartmaqьz

Mikojan ip. tiligramь.

MƏSKƏY, 23 (Tass). 1928-29 -jlqь aşlьq xəzrləy kompaniəsenen̡ вtye вlən вajtaq rajon eşcelərе arasnda вu eşkə salqьn qarap, anь taratu tojqьlarь sizelə вaşladь. Narkomtorg Mikojan iptəş, urnnardaqь Narkomtorglarqa tiligram вirep, вu tojqьlarnьn̡ nacarlьqьn kyrsətə, cənki 1928 - 29- jlqь aşlьq xəzrləy kompaniəsen вtery вlən, jan̡a aşlьq xəzrləy kompaniəsenə kilep krəвez. Şunьn̡ əcen aşlьq xəzrləy məs'ələlərenə hic вer tərle kckenə gnə də jomşaqlьq kyrsətelrgə tieş tygel.

Sil'maşstrojnьn̡ jan̡a вiş sixь eşli вaşladь.

ROSTOF, 22 (Rosta). 22 - iyldə, Sil'maşstrojnьn̡ aqac eşləy, aqac kisy çiu, instrumint həm xuçalьq nərsələrnə rimont jasau jan̡a вiş sixь eşkə вaşladьlar. Tantanaqa Rostofnьn̡ 15 men̡ eşcese qatnaştь. Bik kyp krəstiən həm qazaqlar kilde.

Sun̡qь səqəttə

«كريليييه ساۋيتف» ساماليوتى پاريژدا.

پاريژ، 23 (تاسس). «كريليييه ساۋيتف» ساماليوتننڭ پاريژعا كيلب جيتووى ئوكايى بلەن، بوگن فرانسييە ئاۋيا كلوبى يۆرتندا قابول مەجلسى ياسالدى. كلوب پرسيدەتلى هەم ديپوتاتلار پالاتاسى پرسيدەتلى فلاندين، «كريليييه ساۋيتف» ساماليوتندا كيلگەن قوناقلارنى قۆتلاب ريچ سۆيلەدى. فلاندين ئۆزننڭ ريچندە، سەۋيتلەر ئاۋياتسييەسننڭ زور ئوكشلارعا ئيرشكەنن، فرانسوزلارنڭ ئول ئوكشلار بلەن تانشاسلارى كيلگەنلگن هەم «كريليييه ساۋيتف» ساماليوتننڭ پاريژعا كيلب كيتووى، فرانسييە ئاۋياتسييە ئۆيشمالارى بلەن ئاسا - ئاۋياحيم هەم دابرالوت ئۆيشمالارى ئاراسندا باعلانش ئورناشدئروعا سەبەب بولاچاعننا ئشانعانلعن ئەيتدى.

شول ئوق كۆننى سەويت سەياسى ئيلچلگندەدە قابول مەجلسى ئوتكەرلدى. «كريليييه ساۋيتف» ناڭ ريمگە كيتووى سيهشەنبە كۆن ئيرتە سەعەت 9 عا بيلگلەندى.

ئيمپيرياليزمعا قارشى كۆرەش ليگاسى كانگريسندا.

فرانكفورت - ماينە - 23 (تاسس). ئيمپيرياليزمعا قارشى كۆرەش ليگاسى كانگريسننڭ كيچكى ئوتئرشندا، گارى پالليتننڭ داكلادى تڭلاندى.

پالليت ئوزننڭ داكلادندا بۆلاى ديدى:

- حەزرگى كۆندە كالونييە ئيللەرندە بارا تۆرعان ميللى - ريوەلوتسييە حەرەكەتى يكى تارماققا ئايئرلا - ئوك هەم سول تارماقلار. بۆلارنڭ برنچسى ئيمپيرياليزم ئالدندا كوبدەندەن بيرلى تز چوكدى ئيندى. سول تارماق ئيسە ئوزننە ئشچلەرماسسەسى تارافندان بولشلق كورسەتلودەن ئايئرلرعا تلەمى.

ئانگلييە مۆستەقيل ئشچلەر پارتييەسى ماكدونالد حۆكومەتن جيكل گنەتەنقيد ئيتودەن باشقا نەرسە ئشلى ئالعانى يوق. بو پارتييە ماكدونالد حۆكومەتنە قارشى تاوش بيررگە باترچلق قلا ئالمادى. شولاى بولعاچ، ماكدونالد حۆكومەتننڭ بارلق ياساعان هەم ياساياچاق حەرەكەتلەرى ئۆچن ئانگلييە مۆستەقيل ئشچلەرىدە جاواب بيرونى ئوز ئۆستننە ئالعان بولب چقدى.

پالليت ئوزننڭ داكلادن:

- بزنڭ ليگابز، برنچى ئاوگوس كۆنن ئوزدئروعا هەر بر جيردە نق حەزرلك ئالب باررعا تييش، ديب تەمام ئيتدى.

كارنوئەلس ئشچلەرى جيڭدئلەر.

لوندن، 22 (تاسس). كارنوئەلسدە 14 ئاتنا تۆتاشدان دەوام ئيتب كيلگەن زاباستوفكى توقتالدى. حوجالار ئشچلەرنڭ حزمەت حاقلارن كوتەرو توردنداعى سۆراولارن قابول ئيتەرگە مەجبور بولدئلار.

Citadan, cit il xalqlarь Man̡çyriəgə kitalmьjtoralar.

CITA, 22 (Rosta). Qtajqa вara torqan timer jullarnьn̡ tuqtaluь вlən, Man̡çyriəgə вarucь eit il xalqlarь citaqa kilep tqldьlar. Alar ikspriss pojьzьna utьrьp Vladivostokka, annan sun̡ Japoniə aşa Qtajqa kitəcəklər.

Bldery

Şəhər Kammunь Xuçalьqь вu j122 nce iyldən вaşlap dyşəmвe həm çomqa kennərndə eşlər kendezge 12 dən вaşlap kicke səqət 6 qa qədər вaracaqьn вldera.

656

„ŞƏHRƏT SATUCЬLAR“

Riester вlderye.

A.T.S.S.R. səydə eşlərе xalьq kamisariatь вldera: 1929 jьl 19 ncь Iyldə S. S. S. R. səydə riesterenen̡ III nce вylegenə (Pritpriətiələrnen̡ yzlərе gnə jaki qadi şirkət rəyşndə вili torqan taвiqi şəxslər ristьrьna) tyвəndəge Qazan şəhorndəge pritpriətiələr krtldelər:

Riester kəqəze №№lərе	Pritpriətiələrnen̡ ismnərе	Pritpriətiənen̡ urnь
155	Kərim Dəminefnen̡ sautlar вlən səydəse	Sinnaja uram, jurt 4-15
156	Qətdys Musinnьn̡ вyrek həm kələpyş səydəse	Məskəyski uram 66 ncь jort.
157	Çəmalttin Qəjnttinefnen̡ вyrek həm kələpyş səydəse	şunda uq.
158	Aliksandra Dimitrievna Nikitinanьn̡ sra zalь	Tatarstan uramnda 17 nce jortta elkke Ju
159	Raxilə Lazrvьna Maxlinanьn̡ glantiriə səydəse	nusflar knrpsьnda №5.
160	Mixail Simunьvic Stipanьfnьn̡ "Surqьr" ismndəge jazu kəqəzlərе səydəse	Zur pralumnьj uram, 45 nce jortta,
161	Isxaq Fəxrttinfnen̡ galatiriə həm jazu kəqəzlərе səydəse	Məskəyski uram 74 nce jortta.
162	Vəliulla Xəвiвyllinnen̡ sandallalər səydəse	Şunda uq 68-66 ncь jortta.
163	Qasif Şakirfnen̡ şipnuj tavarlar вlən səydəse	Pcən вazarь məidannda 9 ncь jortta.

Juqarьda əjtlgən pritpriətiələrnen̡ xuçalarь həmmese də Qazanda toralar.

Tatarstan səydə eşlərе xalьq kamisariatь kalligiese cline: PALYTIN.

651. Eşlər mədire: SƏJFLMƏLYKEF.

Paro - tiploxot paroxutlarьnьn̡ Qazanqa kily həm Qazannan kity vaqtlarь.

Nizni-Astrxan liniəsə:
Tizlətlgən paroxot 10 s. tə kilə, 13 s. tə kitə.
Poctь paroxotь 16 s. tə 15 m-ta kilə, 19 s. 30 m. kite.
Pasazirlar paroxotь 23 s. 30 m. kilə, (dyşəmвedən вaşqa kennərne) 3 s. kitə.

Astrxan-Nizni liniəse:
Tizlətlgən paroxot 2 s. 30 m. kilə, 7 s. kite.
Poctь paroxotь 10 s. kilə, 13 kitə.
Pasazirlar paroxotь 23 s. 15 m. kile, (sişəmвedən вaşqa kennərne) 3 s. 30 m. kitə.

Rьвinski-Pirm liniəse:
Poctь paroxotьnьn̡ kilye 13 s. 15 m., kitye 16 s. 30 m.
Pirm - Rьjвnski liniəse poctь paroxotь 17 s. 45 m. kilə, 21 s. 30 m. kitə.
Pasazirlar paraxotь 13 s. 45 m. kilə, 16 s. 30 m. kitə.

Qazan-Ufa liniəse:
Ber atna ecndə Qazanqa 5 mərtəвə kilə həm 5 mərtəвə kitə. (dyşəmвe, siшəmвe, pənçişəmвe, çomqa, jəkşəmвe kennər). Kilə 4 s. 30 m. ta, kitə 14 s. 30 m.

Çirle paroxotlar liniəse
Qazan — Krasnovidьva 1 nce ries kilə 17 s., kitə 4 s. tə.
Qazan — Şlangь 2 nce rice cahərşəmвe, şimвə həm dyşəmвe kennərdə, kitə irtən 3 s., kilə 8 jarьm s. Cəhərşəmвe, çomqa jəkşəmвe kennərdə 1 nce ries Qazannan kitye 40 m. elek вula.
Zəjəge 1 nce ries 9 s. Vasilivaqa 2 nce ries 17 səqəttə.

QAZAN KANTURASЬ.

Qimmətle kəgəzlərnen̡ вəjələrе

1929 ncь jьl 24 nce iyldə. aqmdaqь kupunnarь вlən.

	Alucьlar.	Satucьlar.
Dəylətnen̡ 6 % 1 nce zajumь	483,5	4-81,5
III nce dəy. kr. zajumь	5-06	5-04
1926 ncь jlnьn̡ ecke zajumь	129 —	127 —
1927 nce jlqь 10 % lь otьşlь zajum	26-25	26-15
1 nce 6 % lь industriə zajumь	25-79	25,69
12 % lь 1927 nce jlqь ecke zajum	101-81	101-76
2 nce otьşlь industriə zajumь	26-97,5	26-87,5
2 nce şunьn̡ % szьzь	26-21,5	26-11,5
1928 nce jlnьn̡ 11 % lь ecke zajum	104-39	104-34
1929 ncь jlqь otoşlь zajum	100-92	100-52
Krəstiən xuçalqьn nqьtu zaiumь	10-60	10 56

Dəylət Banksьnьn̡ Qazan elkə kanturь,

Maj orlqlarь çitştery həm satu eşndəge Tatarstan auьl xuçalьqь kapiratsiəse sajuzь

(Qazan, Macalnьi uram, 6 (16).

„TATXLIPSAJUZ“ həm Tatarstan auьl xuçalьqь kapiratiflarьn tə'min ityce „TATSNAPKRITSAJUZ“ (şul uq adris), auьl xuçalьqь kapiratsiələrе turndaqa 27 nce jlnьn̡ 3 nce yktəвrndəge palaziniənen̡ 119 ncь maddəse вlən şuşь jlnьn̡ вrnce iylennən Tatsnapkridsojuznьn̡ Tatxliвsojzqa kryen вldərələr.

Kyrsətlgən kennən вaşlap Tatsnapkritsojuznьn̡ вarlьq xoquqlarь, вəten ьşanьc həm вaşqa eşlərе Tatxlpsojuz qulьna kycə. Bu xaqtaqь вarlьq qərizalarnь (1929 ncь jlnьn̡ 3 nce yktəвer palaziniəsenen̡ 121 nce maddəse) 2 ajlьq vaqьt ecndə Tatxlipsojuz idarəsenə çiвərrgə.

Tatxlipsojuz idarəse prsidətele: SMIRNOF.

Tatsnapkritsojuz Idarəse prsidətele: SOLTAN—BƏK.

Qazan instruktrlьq çəjcelek məktəвene

(Galaktiunьf uramь 9/30).

Brnce вasqьc təmam itkən ir həm qьz вalalardan məktəpnen̡ 1 nce sьjnfьna kry əcen qərizalar qaвul itelə. Şunda uq kisy, tgy həm eşləpə eşlərе kurslarьna jazьlularda вaşlandь.

Tatglaflit № 23 „Krasnaja Tatariə“ həm „Novaja dirivnə“ gezilərenen̡ N. Aliksandьrьf tipografiəse, Qazan 1929 jь. Kriml, 11
Главлит № 23, Типография им. Алесандрова изд. „Красная Татария“ Кремль 11, 1929 г.